

2421

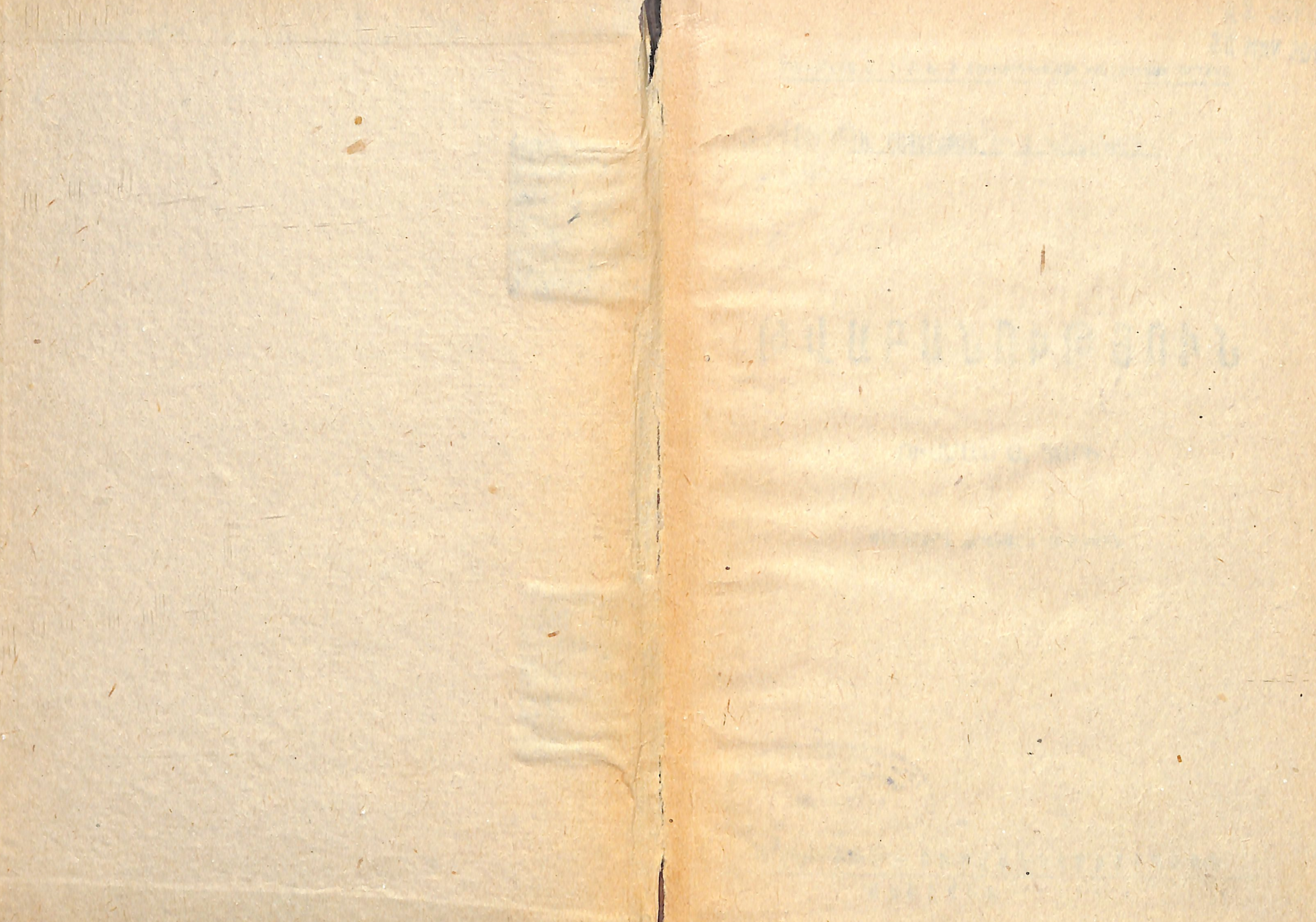
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԵՎ
ԼՎԱՐԱՆԴՅԱՆ

ԹՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. ՏԱՐԻ

ՊԵՏՆՐԱՏ 1 9 3 4 ՅԵՐԵՎԱՆ

511(075)
Շ-34

2 SEP 2006

20 MAY 2010

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ Զ. Ս. Խ. Զ. ԼՈՒՅԺՈՂՆՈՒՄՍԻ ԿՈՒԼԵԳԻԱՅԻ ԿՈՂՄԻՏԵ

511(075) Ա. ՇԱՎԱՐՅԱՆ 364 Լ. ՎԱՐԵՆՅՈՒՆ

Շ-34

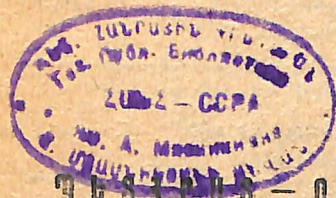
48

Թ Վ Ա Բ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

2871 1006
28686

ՌԻՍՄԱՆ Ա. ՏԱՐԻ

ՅԵՐԿԻՐԱԿԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՔՈՒՆ

Գ Ե Ց Կ Ի Թ Ե - Ռ Ի Ս Մ Ա Ն Ե Յ Ր Ա Տ Ք Ր Ա Ժ Ի Ն

Յ Ե Ր Ե Վ Ե Ն - 1 0 3 4

ՄԻ ԵՋ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԱՄԱՐ

Մաթեմատիկայի այս դասագիրքը կազմված է Հաստատու-
մատի 1933 թ. ծրագրի համաձայն, պահպանելով նյութերի նույն
բաշխումն ու հաջորդականությունը, բացի մի քանի դեպքերից,
յերբ մեթոդական նկատառումներով անհրաժեշտ է լեղել վերա-
դասավորել այս կամ այն նյութը:

Դասատուներն այստեղ կհանդիպեն պոլիտեխնիկ բնույթ
կրող մի շարք աշխատանքների, ինչպես առաջին տասնյակի, այն-
պես և հետագա դասընթացում, կապված գանազան կառուցողա-
կան ու չափումների վերաբերող զբաղմունքների և աշխատանքա-
յին պրոցեսների հետ՝ դասարանում, աշխատանքի սենյակում, կամ
դրսում:

Ա. խմբում, յերբ դեռ նոր է հիմք դրվում մաթեմատիկայի
ուսուցման, անհրաժեշտ է մեծ տեղ տալ կոնկրետ, զննական աշ-
խատանքներին: Այդ տեսակետից հաշիվը գիտողական նյութե-
րով — լուցկիներով, տարբեր մեծությունների ձողիկներով, լարու կամ
ալլ ընդեղենի հատիկներով, ուրիշ հարմար առարկաներով, դա-
սարանական հաշիվով, թվաքանական արկղով, իրական մետրա-
կան չափերով և այլն — վճռական նշանակություն ունի մաթեմա-
տիկական գիտելիքների և ունակութունների հիմնավոր յուրաց-
ման համար: Յելակետը միշտ պետք է լինի կոնկրետը, առար-
կայականը, վորից հետո միայն պետք է անցնել վերացականին:

Ուսուցման այս ընթացքն է պահպանված գույն դասազր-
քում, մանավանդ առաջին տասնյակում, վորտեղ յուրաքանչյուր
թվի ուսուցումն սկսվում է նախնական մի դրուցյով ավելի նկա-
րի բովանդակություն շուրջը, ապա անցնում են կոնկրետ իրերով
կառուցումներին ու հաշիվներին (լուցկիներով, ձողիկներով) և
ախուհետև թվի գաղափարն ամրապնդում յիսնյակներին իրենց
գծագրումներով: այդ նպատակով ամեն մի թվանշանից հետո,
բերված քառակուսու կամ ուղղանկյան ձևով, գծում են տետր-
ներում և զրա մեջ նկարում այնքան իր, վորքան ցույց է տա-

Պատ. խմբագիր՝ Արտ Պանջյան, Ազգ. խմբագիր՝ Հ. Պետրոսյան,
Տեխ. խմբագիր՝ Գ. Ջեյնյան, Արտ. խմբ. Գրասարձյան

Հրատ. № 2863, գլավլիտ № 8434 (բ), պատվեր № 256, տիրած 35000.

Հանձնված է արտադրության 2 փետրվարի 1934 թ.

Ստորագրված է ապելու 28 փետրվարի 1934

Պետհրատի ապարան, Յերևան

լիս տակը գրված թիվը, Վորեն թվի ուսուցման վերջին պրոցեսը
լինելու յե վերացական հարիվը, բանավոր ու գրավոր— թվային
որինակների ու խնդիրների միջոցով:

Դասագրքում մի քանի տեղ գետեղված են X-ով վարժու-
թյուններ, որինակ՝ 18+x=26, 36-x=24: Այս արտահայտու-
թյունները պետք է կարդալ այսպես, «18-ին վորքան ավելաց-
նենք, վոր ստացվի 26», «36-ից վորքան հանենք, վոր մնա 24»:
Վոյ մի դեպքում X-ը չպետք է անվանել «իքս»: աշակերտն այդ
տերմինը չի ըմբռնի պետք է ասել «անհայտ թիվ»: X-ով վար-
ժություններ գրավոր լուծելիս հարկավոր է նախ բանավոր հաշ-
վել և անհայտ թիվը գտնելուց հետո ուղղակի նշանակել X-ի փո-
խարեն. որինակ՝ 12-x=7, 12-d=7:

Միորինակ վարժություններից առաջանալիք ձանձրութից
խուսափելու համար դասագրքում գետեղված են մի շարք խաղեր,
վորոնք ավելի ևս նպաստելու լեն մաթեմատիկական ունակու-
թյունների լուրացման:

Դասատունին, իհարկե, չպետք է բավականանան բերված
խնդիրներով, կամ նույնութամբ գործադրեն այդ խնդիրները:
Նրանք իրենք ել պետք է կազմեն խնդիրներ, թվական տվյալներ
ու նյութեր քաղելով լերեխաների կյանքից և շրջապատի սոցիա-
լիստական շինարարությունից:

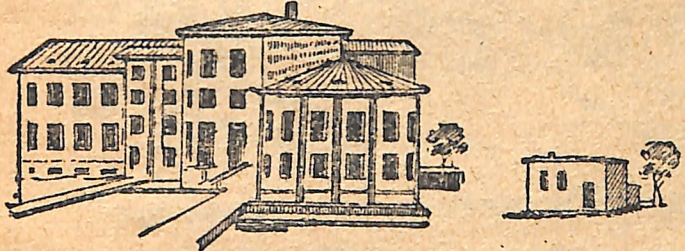
Այս դասագրքում, համաձայն ծրագրի, ընդգրկված են լերկ-
րաչափական ամենատարրական մի քանի ձևերը— քառակուսի,
ուղղանկյուն, յեռանկյուն, իսկ լերկրաչափական մարմիններից՝
խորանարդ, չորսուակ և գունդ: Այդ գաղափարները և տերմին-
ները անհրաժեշտ է յուրացնել տալ բացառապես կոնկրետ լեզու-
նակով:

Ի վերջո, պետք է ավելացնել, վոր սույն դասագրքի ներկա
հրատարակութունը, նախկինի համեմատութամբ, աննշան շըտ-
կումների լե լենթարկված:

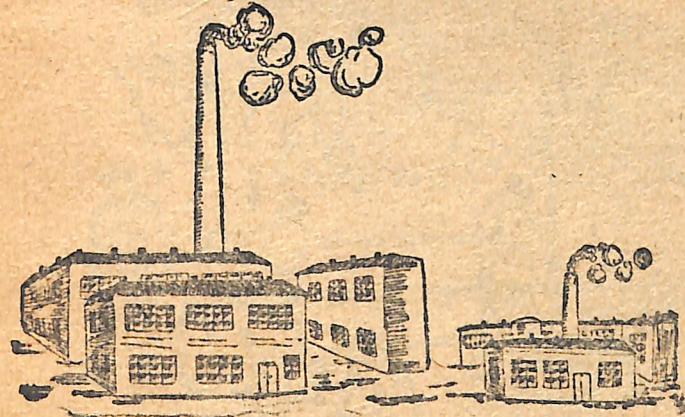
ԿԱԶՄՈՂՆԵՐ

Հունվար 1932 թ.

ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեծ — փոքր

Բարձր — ցածր

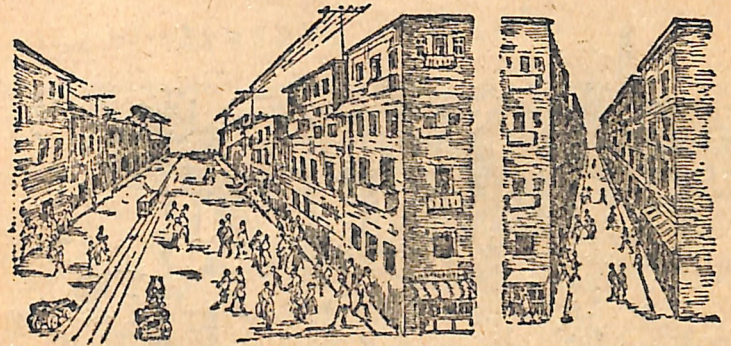

Յեղկար — կարճ

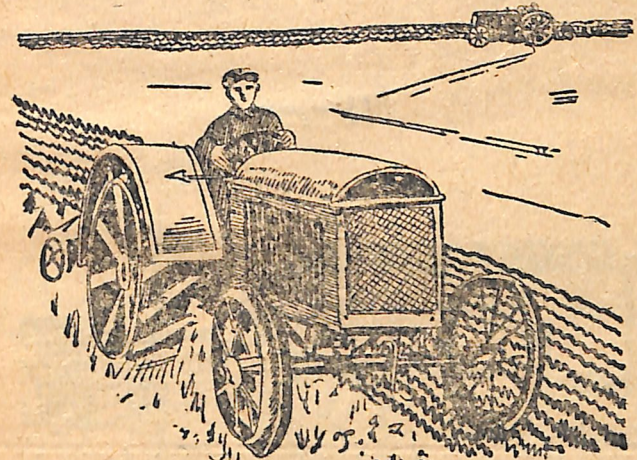

ըսրահ

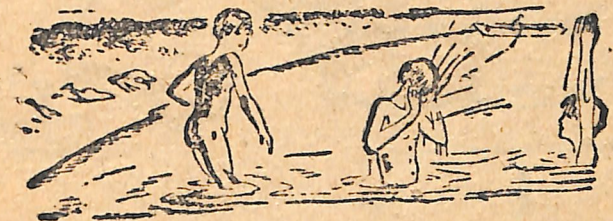
Հասա

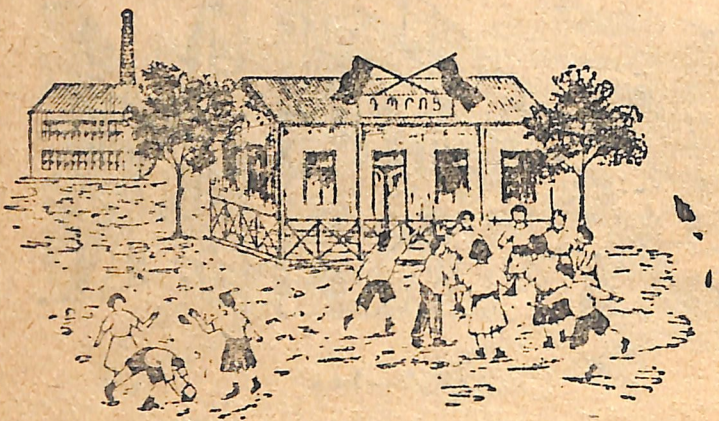
Հասն — նեղ

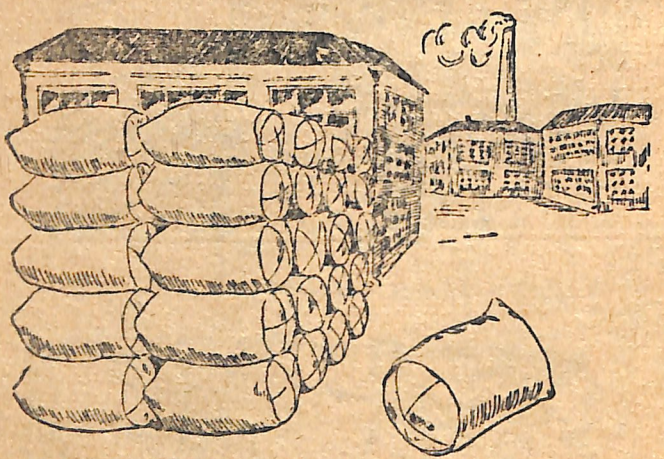
Հեռու — մտախ

Ծանձաղ — խորը

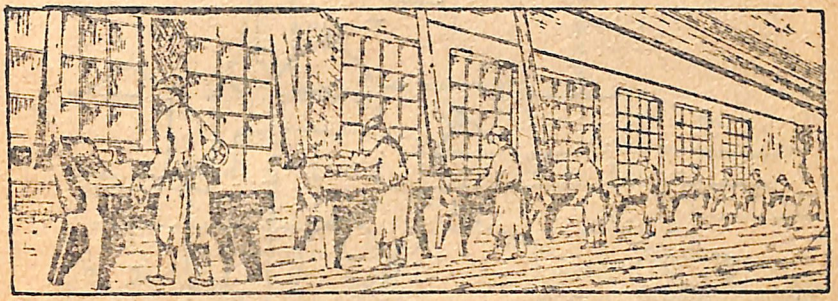
ՎՐԻՆ—ՉԱՄ

ՇԱՄ ԻՆԿ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՍՆՅԱԿ

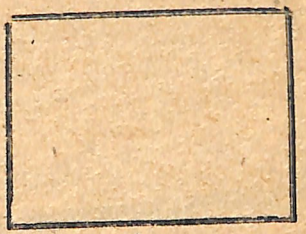
ՀԱՄԱՆՔ ՄԻՆՁԵԿ 10

ՄԵԿ

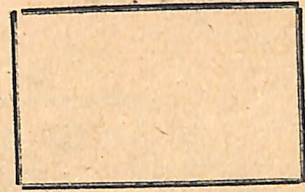
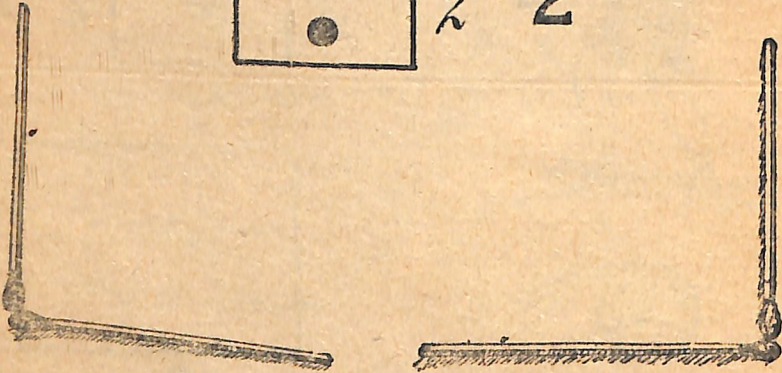
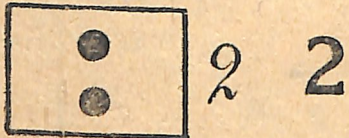
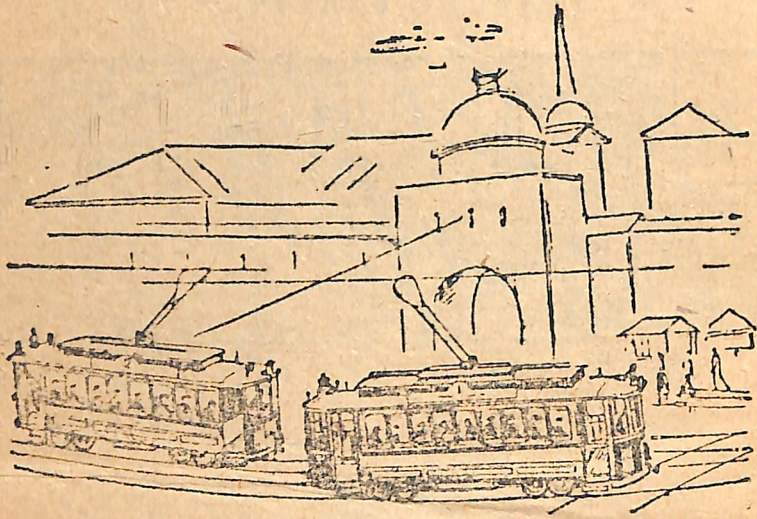

1 1

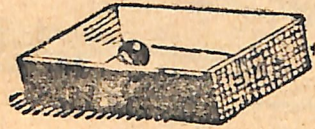

1

ВЕРУЮТ

2

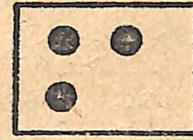
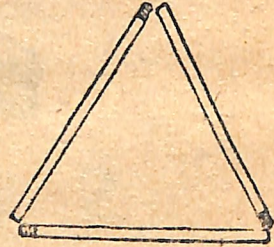
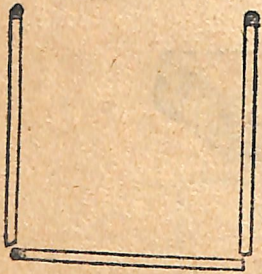
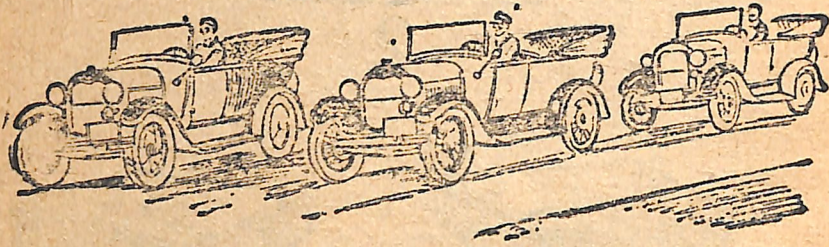

$$1 + 1 = 2$$

$$1 + 1 =$$

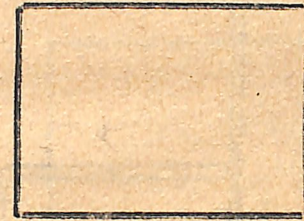
$$2 - 1 =$$

В Г Р Т Ф

3

3

3

2 + 1 =

1 + 2 =

3 - 1 =

3 - 2 =

2 + 1 =

3 - 1 =

1 + 2 =

3 - 2 =

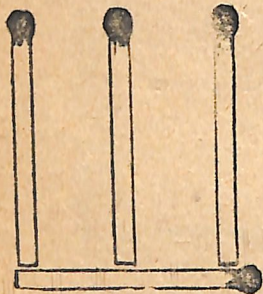
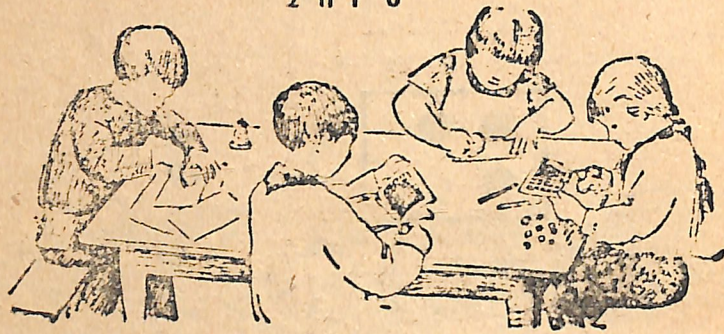
3 - 1 =

2 + 1 =

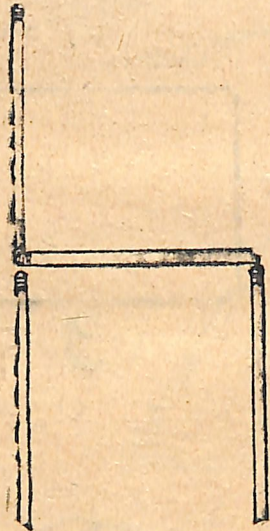
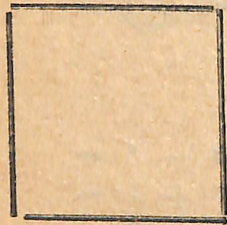
3 - 2 =

1 + 2 =

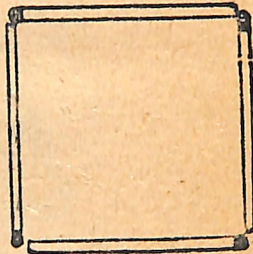
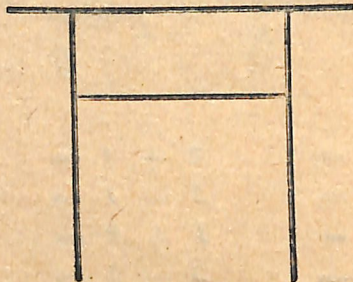
2 0 1 0

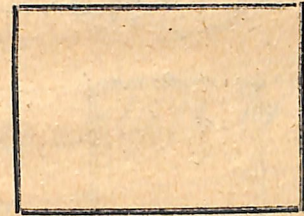
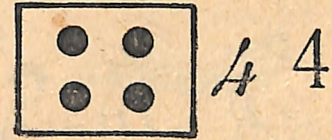
1

2

3

4

3 + 1 =

1 + 3 =

2 + 2 =

1 + 3 =

3 - 1 =

4 - 2 =

4 - 1 =

4 - 1 =

2 + 1 =

4 - 3 =

4 - 3 =

1 + 2 =

3 + 1 =

2 + 2 =

3 - 2 =

4 - 2 =

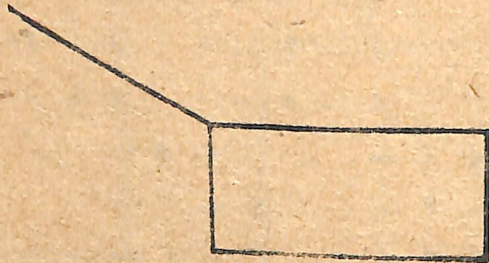
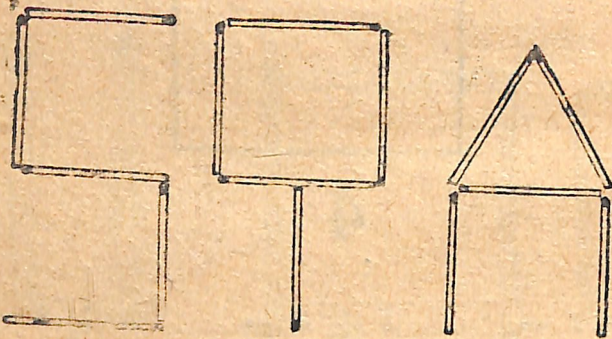
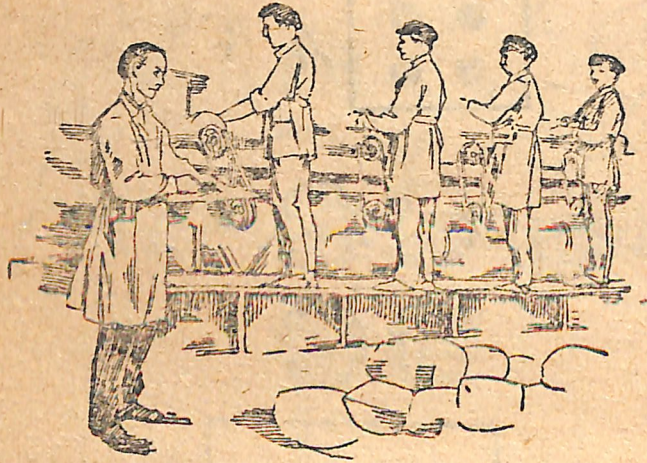
1 + 3 =

1 + 3 =

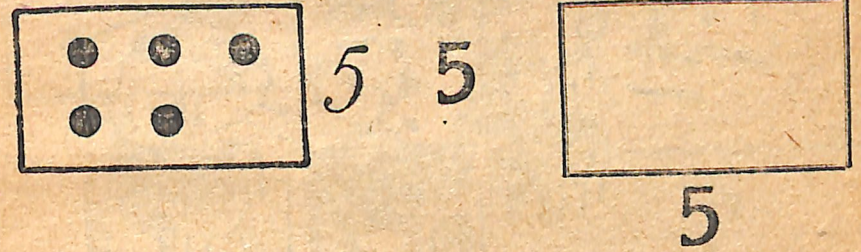
4 - 3 =

4 - 2 =

З і б 9

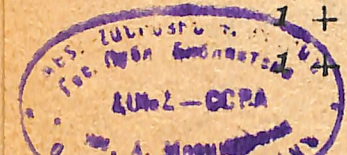

2884
 1006
 2886

$4 + 1 =$	$3 + 2 =$	$3 + 2 =$	$5 - 2 =$
$1 + 4 =$	$2 + 3 =$	$5 - 2 =$	$3 + 2 =$
$5 - 1 =$	$5 - 2 =$	$2 + 3 =$	$5 - 3 =$
$5 - 4 =$	$5 - 3 =$	$5 - 3 =$	$2 + 3 =$

$1 + 2 + 1 =$	$2 + 1 + 2 =$
$1 + 3 + 1 =$	$2 + 2 - 1 =$
$1 + 4 - 2 =$	$2 + 3 - 2 =$
$3 - 2 =$	$2 - 1 + 4 =$

$$4 - 2 + 3 =$$

$$5 - 4 + 3 =$$

$$4 - 1 + 2 =$$

$$4 - 3 + 4 =$$

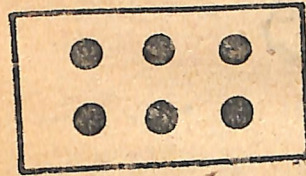
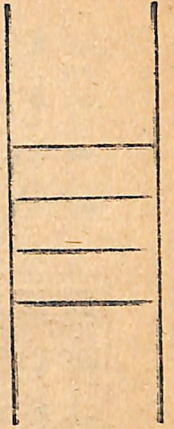
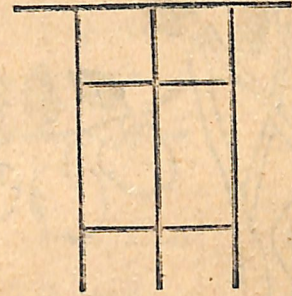
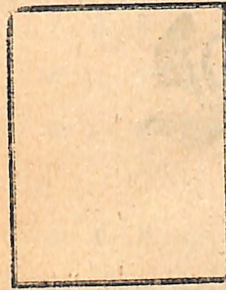
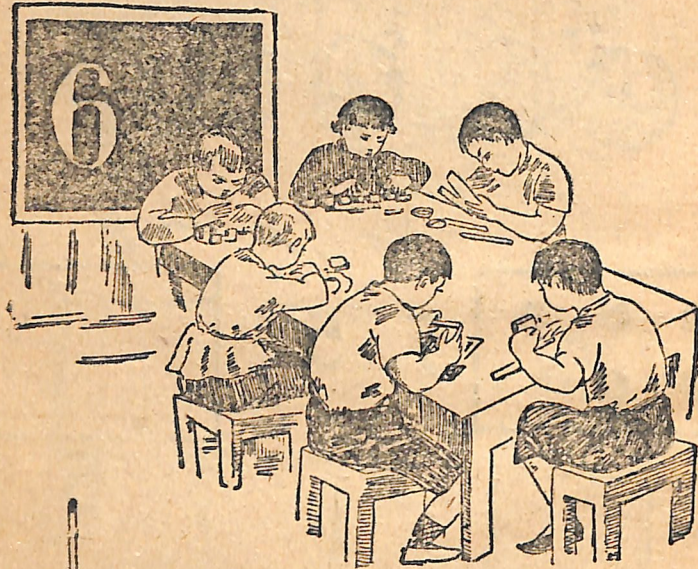
$$3 + 1 + 1 =$$

$$3 + 2 - 1 =$$

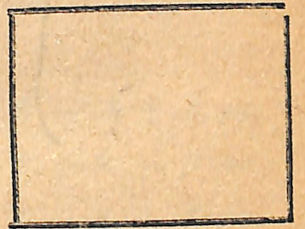
$$3 - 1 + 2 =$$

$$2 + 2 - 3 =$$

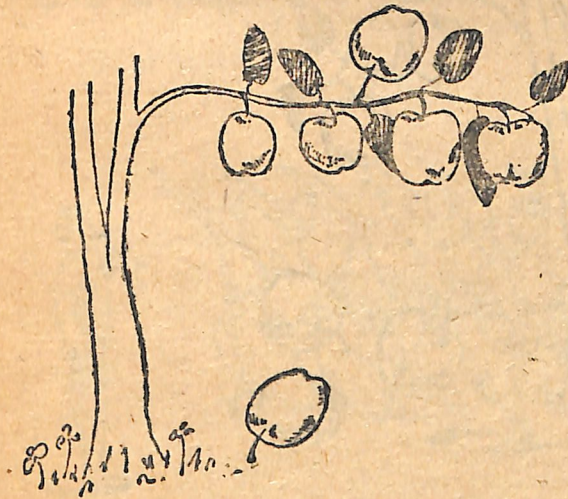
4 6 8

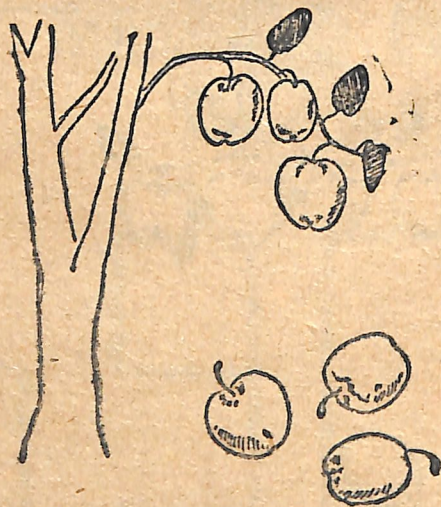
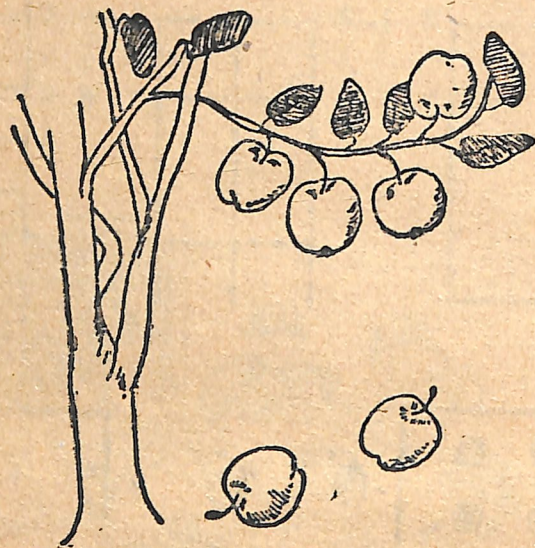

6 6

6

5 + 1 =

1 + 5 =

6 - 1 =

6 - 5 =

5 + 1 =

6 - 1 =

1 + 5 =

6 - 5 =

4 + 2 =

2 + 4 =

6 - 2 =

6 - 4 =

4 + 2 =

6 - 3 =

3 + 3 =

6 - 4 =

3 + 3 =

6 - 3 =

4 + 2 =

6 - 2 =

6 - 2 =

2 + 4 =

6 - 1 =

6 - 3 =

6 - 1 - 1 =

2 + 2 + 2 =

6 - 3 + 3 =

6 - 2 - 3 =

3 + 2 + 1 =

4 + 2 - 3 =

4 + 1 + 1 =

6 - 1 - 2 =

5 - 4 + 5 =

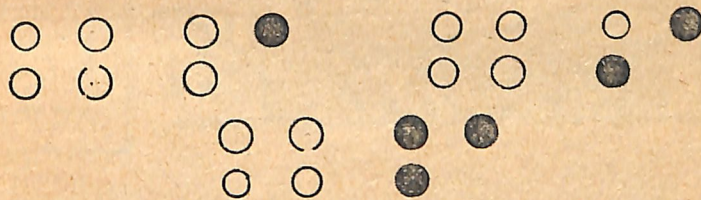
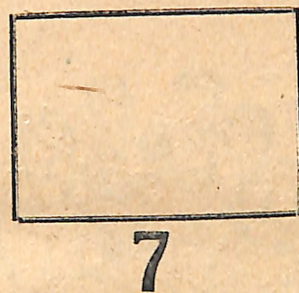
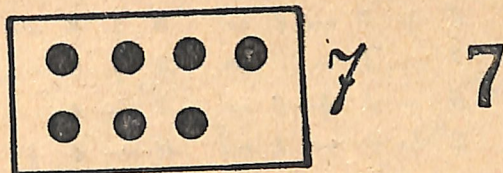
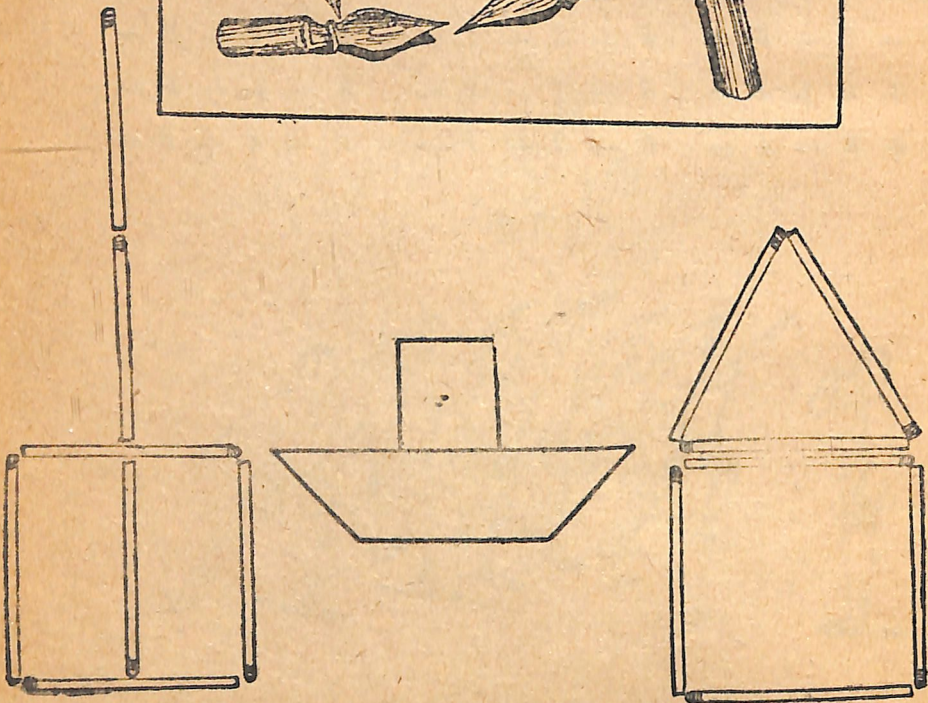
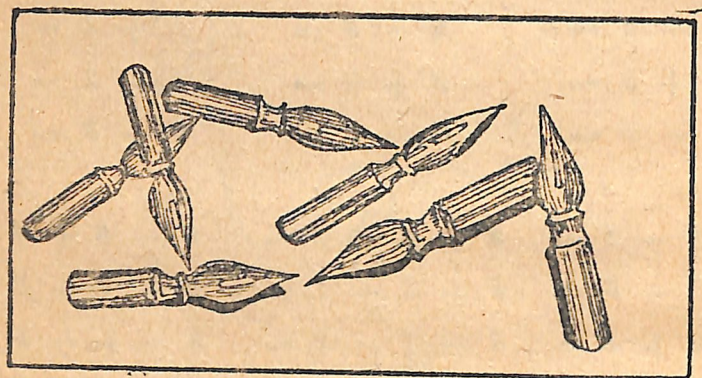
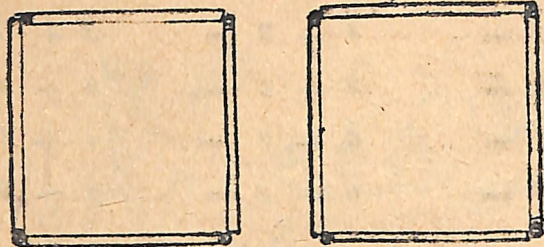
4 + 2 - 1 =

6 - 2 - 1 =

6 - 4 + 3 =

3 П П

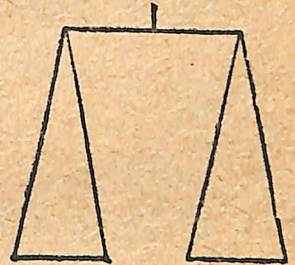
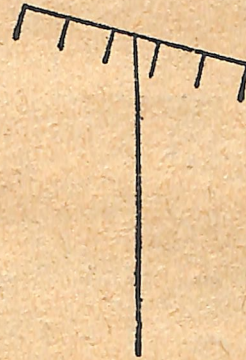
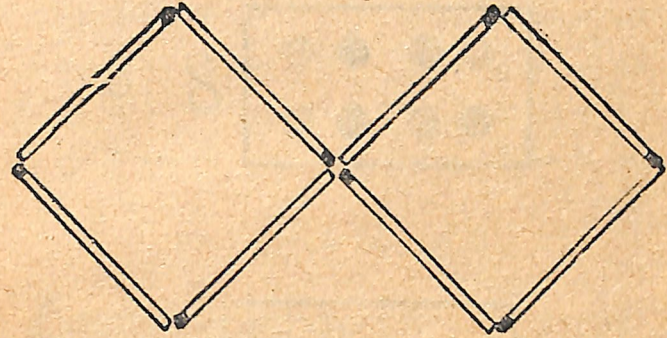
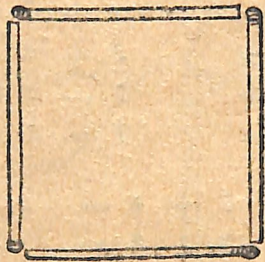
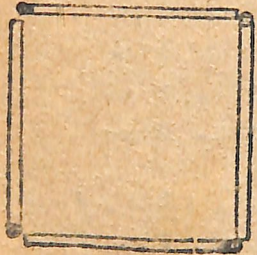
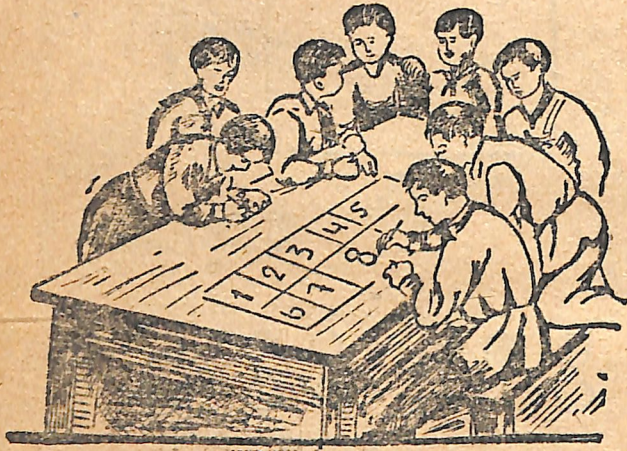

$6 + 1 =$	$4 + 3 =$	$5 + 2 =$
$1 + 6 =$	$3 + 4 =$	$2 + 5 =$
$7 - 1 =$	$7 - 3 =$	$7 - 2 =$
$7 - 6 =$	$7 - 4 =$	$7 - 5 =$

$6 + 1 =$	$6 + 1 =$	$7 - 1 =$	$7 - 4 =$
$5 + 2 =$	$2 + 5 =$	$7 - 2 =$	$7 - 5 =$
$4 + 3 =$	$3 + 4 =$	$7 - 3 =$	$7 - 6 =$

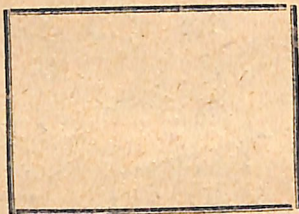
$5 + 1 + 1 =$	$5 + 2 - 4 =$	$3 + 4 - 1 =$
$4 + 1 + 2 =$	$7 - 1 - 2 =$	$2 + 5 - 1 =$
$3 + 2 + 2 =$	$6 - 3 + 3 =$	$3 + 4 - 2 =$
$5 - 2 + 4 =$	$2 + 5 - 4 =$	$6 - 4 + 5 =$

П Т Р

8 8

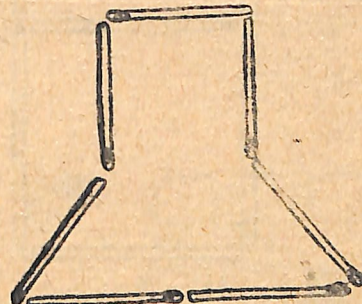
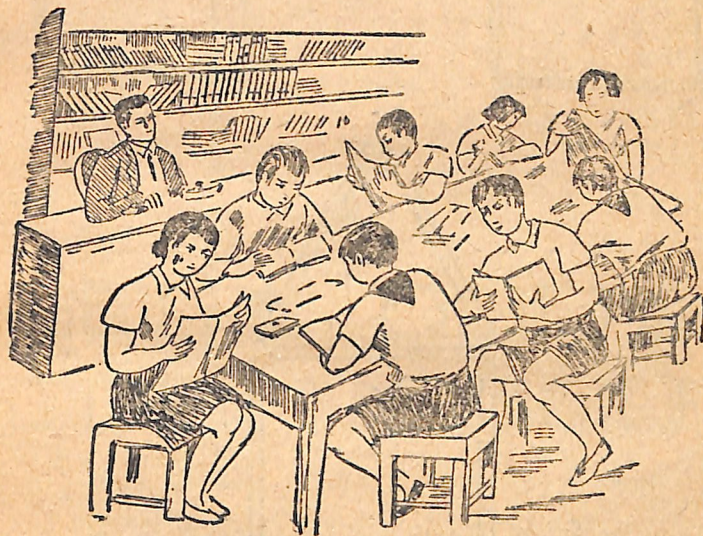
8

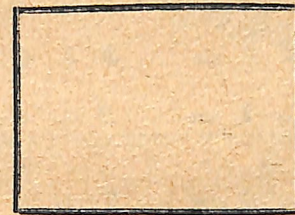
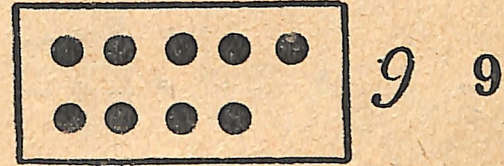
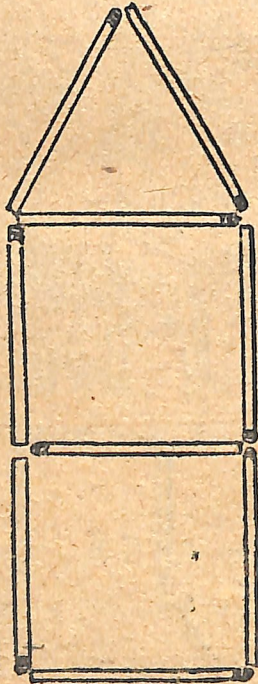
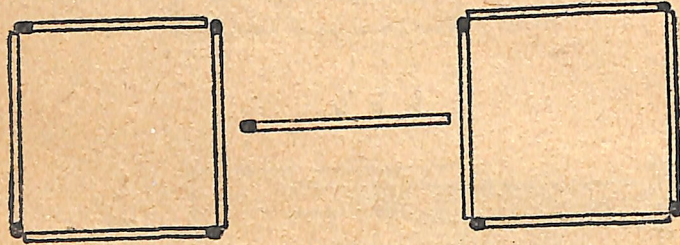
$7 + 1 =$	$6 + 2 =$	$5 + 3 =$	$4 + 4 =$
$1 + 7 =$	$2 + 6 =$	$3 + 5 =$	$8 - 4 =$
$8 - 1 =$	$8 - 2 =$	$8 - 3 =$	$4 + 4 =$
$8 - 7 =$	$8 - 6 =$	$8 - 5 =$	$8 - 4 =$

$7 + 1 =$	$6 + 2 =$	$5 + 3 =$
$8 - 1 =$	$8 - 2 =$	$8 - 3 =$
$1 + 7 =$	$2 + 6 =$	$3 + 5 =$
$8 - 7 =$	$8 - 6 =$	$8 - 4 =$

$5 + 2 + 1 =$	$6 + 2 - 3 =$
$5 + 3 - 1 =$	$7 + 1 - 3 =$
$4 + 2 + 2 =$	$4 + 4 - 4 =$
$8 - 2 - 1 =$	$8 - 3 - 3 =$
$8 - 2 - 2 =$	$3 + 5 - 6 =$
$8 - 2 - 3 =$	$5 + 3 - 5 =$

トニニ

9

$8 + 1 =$

$7 + 2 =$

$1 + 8 =$

$2 + 7 =$

$9 - 1 =$

$9 - 2 =$

$9 - 8 =$

$9 - 7 =$

$6 + 3 =$

$3 + 6 =$

$9 - 3 =$

$9 - 6 =$

$5 + 4 =$

$4 + 5 =$

$9 - 4 =$

$9 - 5 =$

$8 + 1 =$

$7 + 2 =$

$5 + 3 =$

$5 + 4 =$

$9 - 1 =$

$9 - 2 =$

$9 - 3 =$

$9 - 4 =$

$1 + 8 =$

$2 + 7 =$

$3 + 6 =$

$4 + 5 =$

$9 - 8 =$

$9 - 7 =$

$9 - 6 =$

$9 - 5 =$

$6 + 3 =$

$9 - 2 =$

$7 + 1 =$

$9 - 3 =$

$5 + 4 =$

$9 - 4 =$

$8 + 1 =$

$2 + 7 =$

$2 + 7 =$

$9 - 6 =$

$9 - 8 =$

$9 - 5 =$

$3 + 6 =$

$9 - 7 =$

$5 + 4 =$

$1 + 8 =$

$9 - 2 - 1 =$

$4 + 5 - 6 =$

$2 + 4 + 3 =$

$5 + 1 + 3 =$

$8 - 4 + 5 =$

$8 - 5 + 4 =$

$3 + 3 + 3 =$

$4 + 4 + 1 =$

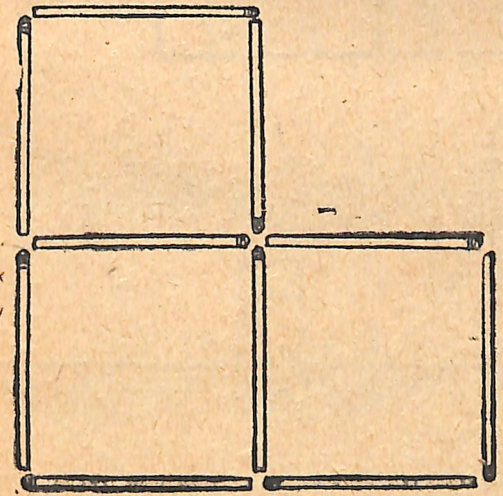
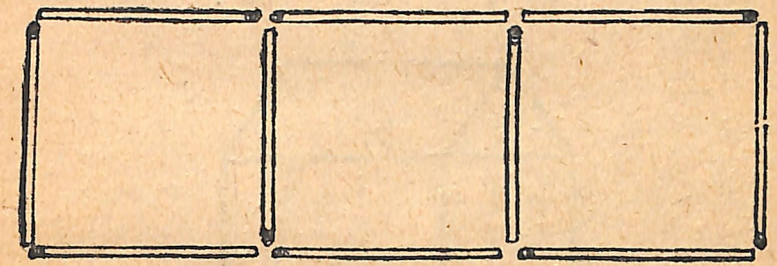
$2 + 2 + 5 =$

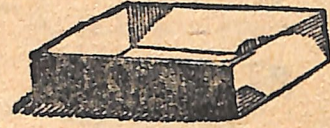
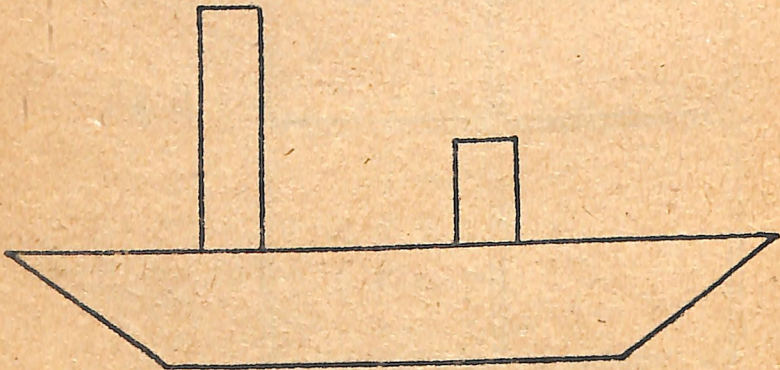
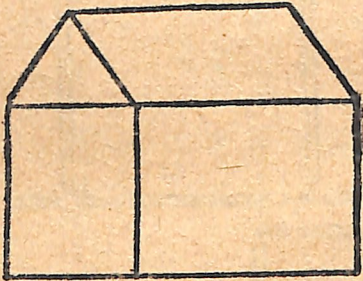
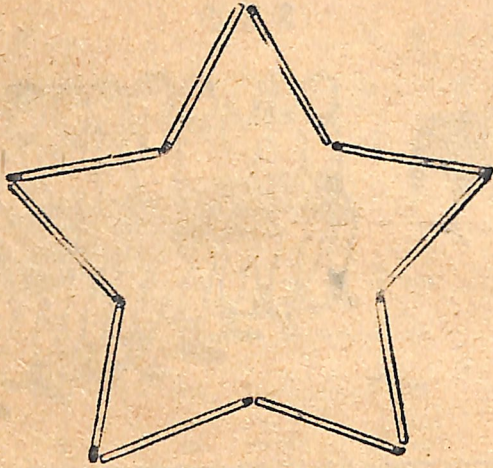
$6 + 3 - 6 =$

$7 - 3 + 4 =$

$4 + 3 + 2 =$

S U U

6

+

2

-

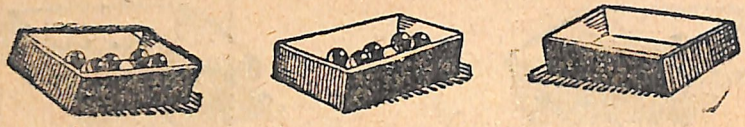

4

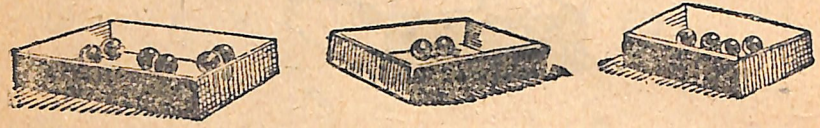
+

4

-

5 + 5 =

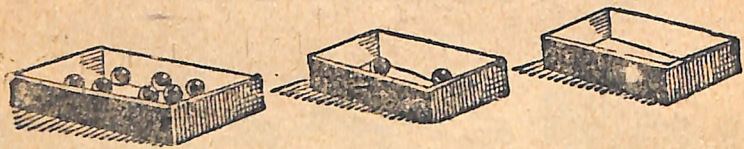
6 - 2 = 4

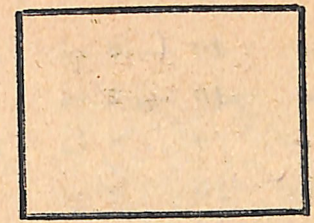
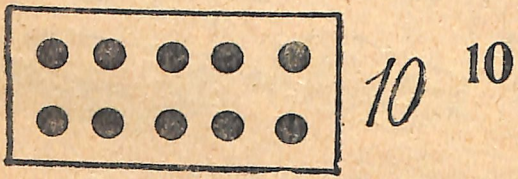
8 - 4 =

6 - 3 =

7 - 2 =

10

9 + 1 =	8 + 2 =	7 + 3 =	6 + 4 =
1 + 9 =	2 + 8 =	3 + 7 =	4 + 6 =
10 - 1 =	10 - 2 =	10 - 3 =	10 - 4 =
10 - 9 =	10 - 8 =	10 - 7 =	10 - 6 =

8 + 2 =	7 + 3 =	6 + 4 =	5 + 5 =
10 - 2 =	10 - 3 =	10 - 4 =	10 - 5 =
2 + 8 =	3 + 7 =	4 + 6 =	1 + 9 =
10 - 8 =	10 - 7 =	10 - 6 =	10 - 9 =

9 + 1 =	10 - 1 =	9 + 1 =
8 + 2 =	10 - 2 =	10 - 1 =
3 + 7 =	10 - 3 =	8 + 2 =
6 + 4 =	10 - 4 =	10 - 3 =
5 + 5 =	10 - 5 =	7 + 3 =

$$\begin{array}{l}
 4 + 6 = \quad 10 - 6 = \quad 10 - 3 = \\
 3 + 7 = \quad 10 - 7 = \quad 6 + 4 = \\
 2 + 8 = \quad 10 - 8 = \quad 10 - 4 = \\
 1 + 9 = \quad 10 - 9 = \quad 9 - 5 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 10 - 4 + 3 = \quad 6 + 2 + 2 = \quad 3 + 4 + 3 = \\
 7 - 2 + 4 = \quad 8 - 3 + 4 = \quad 9 - 4 + 2 = \\
 4 + 4 + 2 = \quad 6 + 4 - 3 = \quad 7 - 3 - 1 = \\
 5 - 4 + 3 = \quad 7 + 3 - 1 = \quad 8 + 2 - 4 = \\
 7 - 2 + 2 = \quad 3 + 5 - 1 = \quad 8 - 7 + 9 = \\
 6 + 3 - 4 = \quad 9 - 7 + 4 = \quad 2 + 7 - 6 = \\
 5 + 4 - 6 = \quad 10 - 6 - 2 = \quad 5 + 5 - 4 = \\
 2 + 6 - 5 = \quad 1 + 8 - 5 = \quad 10 - 3 - 6 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \\
 10 - 2 - 2 - 2 - 2 =
 \end{array}$$

8 к о п е в к а —

5 к о п е в к а —

9 к о п е в к а —

6 к о п е в к а —

10 к о п е в к а —

7 к о п е в к а —

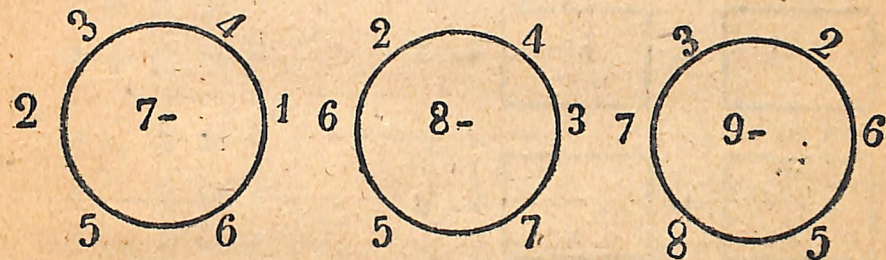
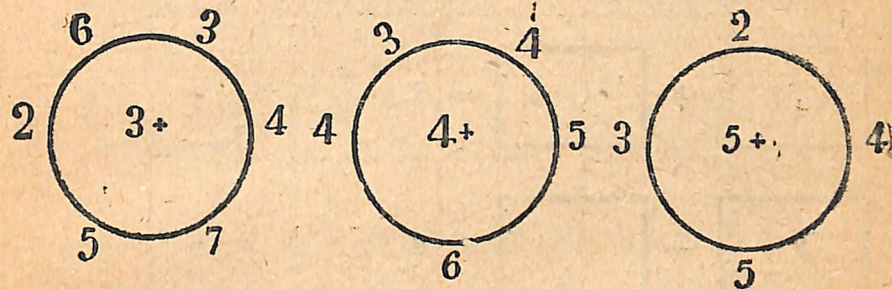
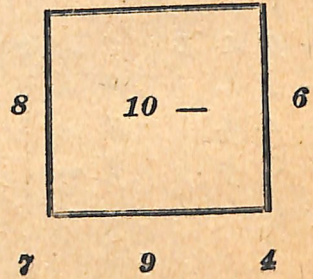
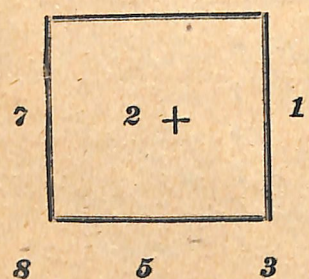
$$\begin{array}{l}
 8 = 6 + 2 \quad 7 = 2 + 3 + 2 \quad 9 = 2 + 5 + 1 + 1 \\
 7 = 4 + \quad 9 = \quad 7 = \\
 9 = 6 + \quad 8 = \quad 8 = \\
 8 = 3 + \quad 7 = \quad 9 =
 \end{array}$$

L N S A

10-7	9-4	3+6	2+8
9-7	9-6	7-3	4+5
9-8	9-7	2+7	3+7

2	5	3	1
10	8	2	10
9	4	9	3

2 4 6 3 1 5

1	3	5
4	3	2
4	3	2

1	4	4
5	2	2
3	3	3

1	3	6
4	4	2
5	3	2

4	3	
2		2
4	1	

2	6	
5		
2	2	5

$$\boxed{6} + \boxed{4} = 10$$

$$\boxed{2} + \boxed{} = 7$$

$$\boxed{9} - \boxed{} = 4$$

$$\boxed{} - \boxed{5} = 3$$

$$\boxed{} + \boxed{} = 6$$

$$\boxed{} - \boxed{} = 2$$

$$\boxed{7} + \boxed{3} - \boxed{4} = 6$$

$$\boxed{} - \boxed{} + \boxed{} = 7$$

$$\boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = 9$$

$$\boxed{} - \boxed{} - \boxed{} = 2$$

$$4 + X = 7$$

$$3 + X = 6$$

$$7 + X = 9$$

$$2 + X = 8$$

$$6 - X = 5$$

$$6 - X = 4$$

$$6 - X = 3$$

$$6 - X = 2$$

$$6 - X = 1$$

$$5 - X = 2$$

$$5 - X = 3$$

$$3 + X = 9$$

$$2 + X = 5$$

$$1 + X = 7$$

$$5 + X = 8$$

$$6 + X = 7$$

$$5 + X = 7$$

$$4 + X = 7$$

$$3 + X = 7$$

$$2 + X = 7$$

$$1 + X = 7$$

$$7 + X = 9$$

$$5 + X = 7$$

$$5 + X = 8$$

$$5 + X = 9$$

$$5 + X = 10$$

$$X + 7 = 8$$

$$8 - X = 6$$

$$X + 5 = 8$$

$$8 - X = 4$$

$$3 + X = 8$$

$$X + 2 = 8$$

$$8 - X = 1$$

$$8 + X = 9$$

$$7 + X = 9$$

$$6 + X = 9$$

$$5 + X = 9$$

$$4 + X = 9$$

$$3 + X = 9$$

$$2 + X = 9$$

$$1 + X = 9$$

$$5 + X = 10$$

X + 9 = 10

10 - X = 4

X + 8 = 10

10 - X = 3

X + 7 = 10

10 - X = 2

10 - X = 6

10 - X = 1

10 - X = 5

3 2 = 5

5 4 = 9

8 4 = 4

4 2 = 6

7 3 = 4

8 2 = 10

8 1 = 9

6 4 = 10

7 3 = 10

7 2 = 5

7 3 = 4

8 3 = 5

4 3 = 7

5 3 = 8

9 4 = 5

9 2 = 7

6 3 = 9

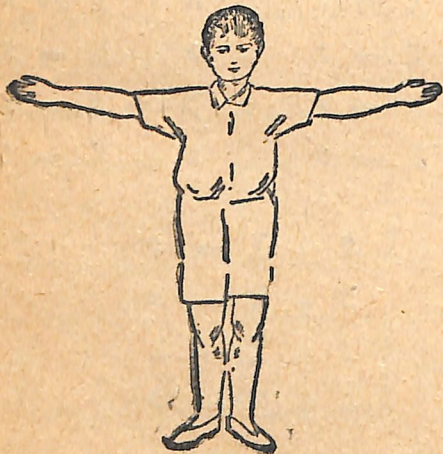
10 3 = 7

8 3 = 5

7 6 = 1

6 3 = 9

Մ Ե Տ Բ

Գումարման ազրուտակ

1 + 1 =

1 + 2 =

1 + 3 =

1 + 4 =

2 + 1 =

2 + 2 =

2 + 3 =

2 + 4 =

3 + 1 =

3 + 2 =

3 + 3 =

3 + 4 =

4 + 1 =

4 + 2 =

4 + 3 =

4 + 4 =

5 + 1 =

5 + 2 =

5 + 3 =

5 + 4 =

6 + 1 =

6 + 2 =

6 + 3 =

6 + 4 =

7 + 1 =

7 + 2 =

7 + 3 =

8 + 1 =

8 + 2 =

9 + 1 =

1 + 5 =

1 + 6 =

1 + 7 =

1 + 8 =

2 + 5 =

2 + 6 =

2 + 7 =

2 + 8 =

3 + 5 =

3 + 6 =

3 + 7 =

1 + 9 =

4 + 5 =

4 + 6 =

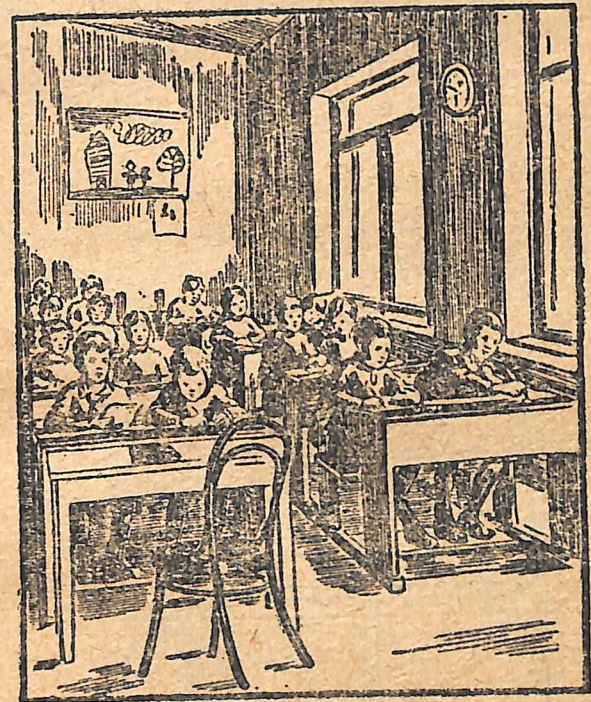
5 + 5 =

Հանձան աղյուսակ

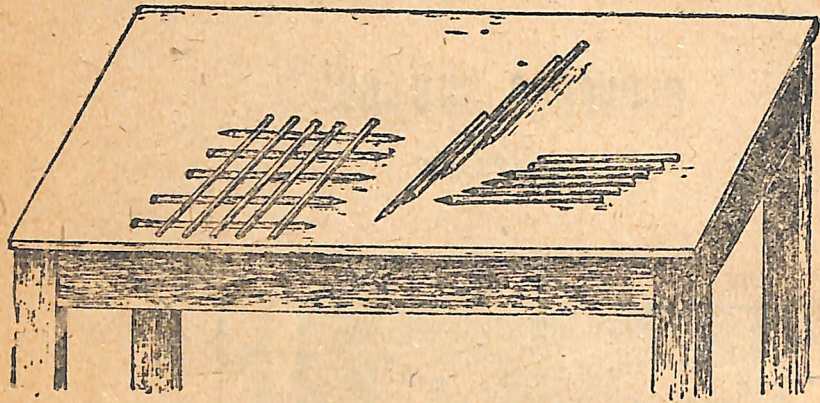
2 — 1 =	3 — 2 =	4 — 3 =	5 — 4 =
3 — 1 =	4 — 2 =	5 — 3 =	6 — 4 =
4 — 1 =	5 — 2 =	6 — 3 =	7 — 4 =
5 — 1 =	6 — 2 =	7 — 3 =	8 — 4 =
6 — 1 =	7 — 2 =	8 — 3 =	9 — 4 =
7 — 1 =	8 — 2 =	9 — 3 =	10 — 4 =
8 — 1 =	9 — 2 =	10 — 3 =	
9 — 1 =	10 — 2 =		
10 — 1 =			
6 — 5 =	7 — 6 =	8 — 7 =	9 — 8 =
7 — 5 =	8 — 6 =	9 — 7 =	10 — 8 =
8 — 5 =	9 — 6 =	10 — 7 =	10 — 9 =
9 — 5 =	10 — 6 =		
10 — 5 =			

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՍԼՅԱԿ

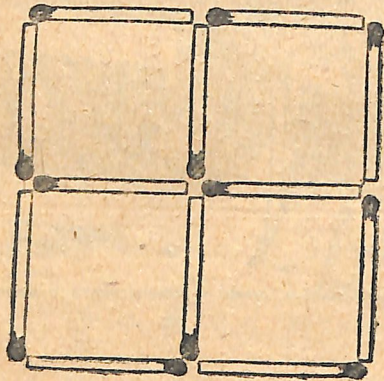
ՀԱՄԱՐԱՆԲ

Համրեցե՛ք, քանի՞ աշակերտ եք տեսնում այս նկարում:

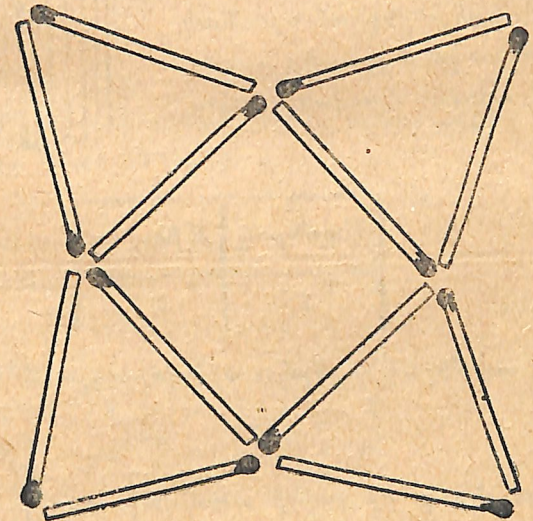
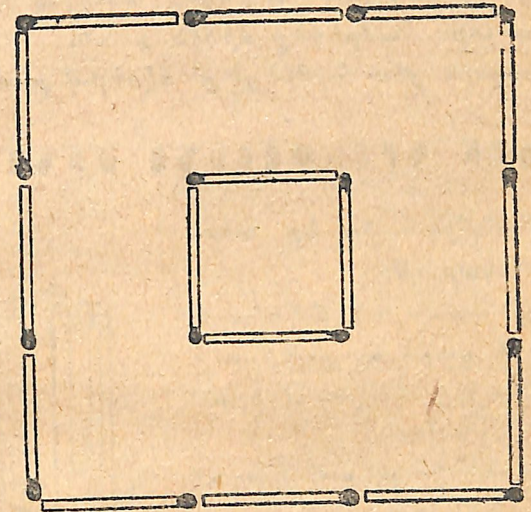

Համրեցեք, քանի մատիտ կա սեղանի վրա:
 Վանդակավոր թղթից կտրեցեք քսան քառակուսի:
 Գունավոր թղթից կտրեցեք տասնվեց շերտ և կազմեցեք շղթա:
 Լուցկիներով կազմեցեք այսպիսի ձև:

Համրեցեք, քանի լուցկի գործադրեցիք:
 Տուփից հանեցեք տասնհինգ լուցկի:
 Դատարկ տուփի մեջ դրեք տասնութ լուրի:

Վերցրեք քսան փայտիկներ և մեկ-մեկ ցած դնելով՝
 յեռ համրեցեք:
 Լուցկիներով կազմեցեք այսպիսի ձևեր:

Ամեն մի ձևի համար քանի լուցկի գործադրեցիք:

Ձույգ-զույգ համրեցեք մինչև քսան:
 Ձույգ-զույգ յետ համրեցեք՝ սկսելով քսանից:
 Հնգյակներով համրեցեք մինչև քսան:
 Հնգյակներով յետ համրեցեք՝ սկսելով քսանից:
 Ձորս-չորս համրեցեք մինչև քսան:
 Ձորս-չորս յետ համրեցեք՝ սկսելով քսանից:

ԹՎԵՐԻ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՆՉԵՎ 20

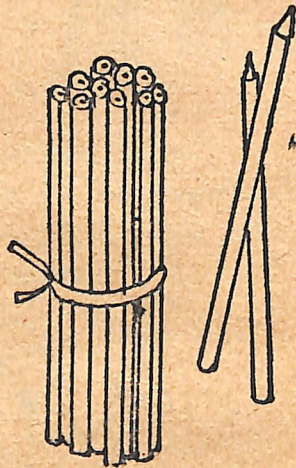
1. Քանի մատիտ եք տեսնում այս նկարում:

Քանի տասնյակ մատիտ ե նկարված և դարձյալ քանիսը:

Տասնյակից պակաս թվերին ասում են միավոր:

2. Տասներկուսը քանի տասնյակ և քանի միավոր ե:

3. Իձեցեք յերկու սյունակ ձախ սյունակում գրեցեք տասնյակը և աչում՝ միավորը, այսպես.—

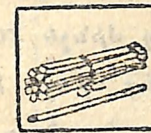

Տասնյակ	Միավոր
1	2

Մեկ տասնյակ և յերկու միավորը գրում են այսպես՝

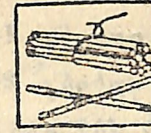
12

4. Կապեցեք մի քանի տասնյակ լուցիկի.— Ամեն մի տեղում դրեք այնքան լուցիկի, վորքան նկարված ե.—

1 տասն | 1 միավ

11

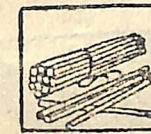
1 տասն | 2 միավ

12

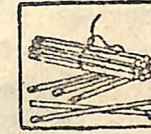
1 տասն | 3 միավ

13

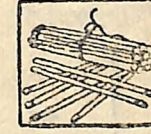
1 տասն | 4 միավ

14

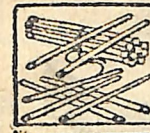
1 տասն | 5 միավ

15

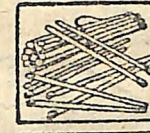
1 տասն | 6 միավ

16

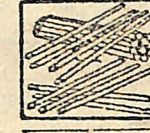
1 տասն | 7 միավ

17

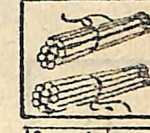
1 տասն | 8 միավ

18

1 տասն | 9 միավ

19

2 տասն

20

5. Նկարների տակ գրված թվերը արտադրեցեք տեսրում

6. Գրեցեք թվանշաններով.

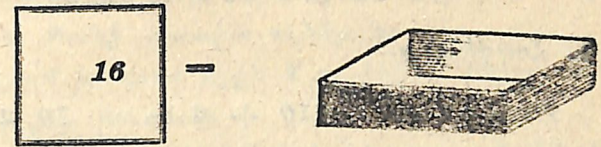
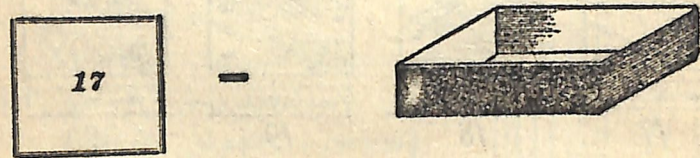
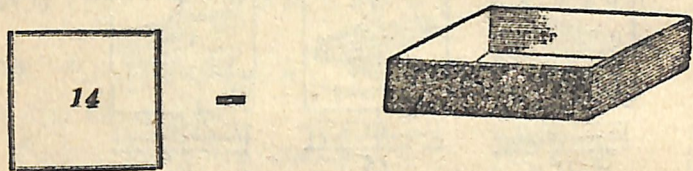
- Տասնմեկ 11
- Տասներկու
- Տասներեք
- Տասնչորս
- Տասնհինգ
- Տասնվեց
- Տասնյոթ
- Տասնութ
- Տասնինը
- Բասն

7. Կարդացե՛ք՝ 12, 15, 16, 19, 13, 18, 20, 11, 14, 17:

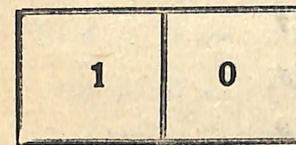
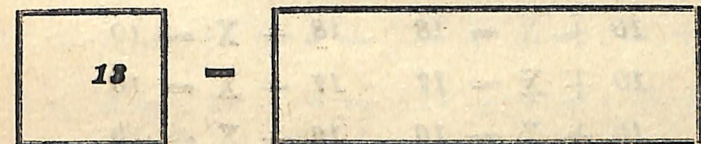
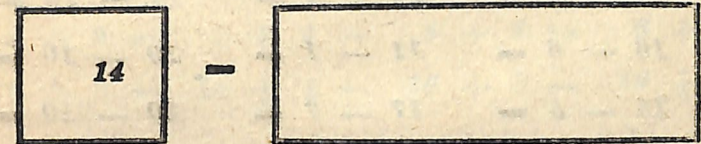
8. Տեսարում կարգով գրեցե՛ք 1-ից մինչև 20:

9. Տեսարում կարգով գրեցե՛ք 20-ից մինչև 1:

10. Դատարկ տուփերի մեջ գրե՛ք այնքան լրբի, վորքան գրված է ամեն մի տուփի զիմաց:

11. Ամեն մի դատարկ ուղղանկյան մեջ գրե՛ք մի-մի տաս-կողեկանոց, կողքին այնքան մեկ-կողեկանոցներ, վորքան գրված է զիմացը:

12. Չերոյի փոխարեն գրե՛ք ուրիշ թվանշաններ և կարդացե՛ք:
Այդ թվերը գրեցե՛ք տեսարում:

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ

1. Հաշվեցե՛ք.

$$\begin{array}{l}
 10 + 1 = \quad 10 + 6 = \quad 10 + 4 = \\
 10 + 2 = \quad 10 + 7 = \quad 10 + 6 = \\
 10 + 3 = \quad 10 + 8 = \quad 10 + 8 = \\
 10 + 4 = \quad 10 + 9 = \quad 10 + 2 = \\
 10 + 5 = \quad 10 + 10 = \quad 10 + 5 =
 \end{array}$$

2. $19 - 9 = \quad 14 - 4 = \quad 17 - 10 =$
 $18 - 8 = \quad 13 - 3 = \quad 18 - 10 =$
 $17 - 7 = \quad 12 - 2 = \quad 15 - 10 =$
 $16 - 6 = \quad 11 - 1 = \quad 19 - 10 =$
 $15 - 5 = \quad 17 - 7 = \quad 20 - 10 =$

3. $10 + X = 15 \quad 15 - X = 10$
 $10 + X = 18 \quad 18 - X = 10$
 $10 + X = 17 \quad 17 - X = 10$
 $10 + X = 16 \quad 16 - X = 10$
 $10 + X = 19 \quad 19 - X = 10$

$$\begin{array}{l}
 X + 7 = 17 \\
 X + 5 = 15 \\
 X + 9 = 19 \\
 X + 6 = 16 \\
 X + 8 = 18
 \end{array}$$

4. Աշակերան ուներ աասը զուեաւոր և 2 սովորական մատիտ: Քանի՞ մատիտ ուներ նա

5. Բակում խաղում եյին 7 աղջիկ և 10 տղա: Քանի՞ յերեխա յեր խաղում:

6. Տրամվայից իջան 12, իսկ բարձրացան 18 մարդ: Քանի՞ մարդ ապեյացավ վագոնում:

7. Մինչև հեղափոխութունը բանփորն որական աշխատում եր 12 ժամ, իսկ այժմ՝ 7 ժամ: Քանի՞ ժամ է պակաս աշխատում այժմ:

8. Մի աշակերտ 19 կոպեկ ուներ. նա 5 կոպեկով գնեց մի տետր: Քանի՞ կոպեկ մնաց նրա մոտ:

9. $3 + 2 = \quad 4 + 3 = \quad 5 + 2 = \quad 6 + 2 =$
 $13 + 2 = \quad 14 + 3 = \quad 15 + 2 = \quad 16 + 2 =$
 $3 + 3 = \quad 4 + 4 = \quad 5 + 3 = \quad 6 + 3 =$
 $13 + 3 = \quad 14 + 4 = \quad 15 + 3 = \quad 16 + 3 =$

10. $7 + 1 = \quad 13 + 2 = \quad 13 + 5 = \quad 12 + 3 =$
 $17 + 1 = \quad 15 + 3 = \quad 12 + 6 = \quad 15 + 5 =$
 $7 + 2 = \quad 14 + 3 = \quad 11 + 5 = \quad 16 + 4 =$
 $17 + 2 = \quad 11 + 5 = \quad 14 + 5 = \quad 18 + 2 =$

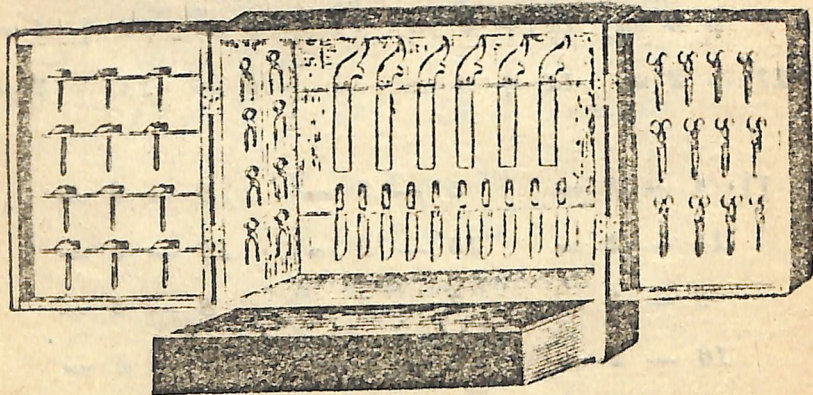
11. $4 - 2 = \quad 5 - 2 = \quad 6 - 3 =$
 $14 - 2 = \quad 15 - 2 = \quad 16 - 3 =$
 $6 - 2 = \quad 7 - 2 = \quad 8 - 3 =$
 $16 - 2 = \quad 17 - 2 = \quad 18 - 3 =$

12	8 — 4 =	7 — 3 =	5 — 3 =
	18 — 4 =	17 — 3 =	15 — 3 =
	9 — 2 =	9 — 3 =	6 — 4 =
	19 — 2 =	19 — 3 =	16 — 4 =
13.	4 — 3 =	6 — 5 =	8 — 6 =
	14 — 3 =	16 — 5 =	18 — 6 =
	7 — 4 =	7 — 5 =	9 — 7 =
	17 — 4 =	17 — 5 =	19 — 7 =

14. Կրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

14 + 2 =	17 + 2 =	13 + 6 =	13 + 3 =
16 — 2 =	19 — 2 =	19 — 6 =	16 — 3 =
13 + 5 =	11 — 8 =	15 + 2 =	14 + 4 =
18 — 5 =	19 — 8 =	17 — 2 =	18 — 4 =

Աշխատանքի սենյակի գործիքները

15. Հաշվեցե՛ք առանձին-առանձին.

Քանի՞ մուրճ, ունելի, դանակ, մկրատ և սղոց նկարված այտեղ:

Մուրճները քանիսով են ավելի սղոցներից:
 Մկրատները քանիսով են ավելի դանակներից:
 Ունելիները քանիսով են պակաս մուրճերից:
 Քանի՞ ունելի ու մուրճ կա միասին:
 Քանի՞ սղոց ու մկրատ կա միասին:
 Դանակները քանիսով են պակաս մկրատներից:

Թվեցե՛ք ձեր աշխատանքի սենյակում յեղած գործիքները:

16. Առաջին խմբի յերեխաները փող հավաքեցին և աշխատանքի սենյակի համար գնեցին 5 մուրճ, 3 դանակ և 8 մկրատ: Քանի՞ գործիք գնեցին:

17. Գործարանը դպրոցի աշխատանքի սենյակին նվիրեց 3 սղոց, 4 ունելի և 6 խարտոց:

Քանի՞ գործիք նվիրեց գործարանը:

18.	8 + 2 =	7 + 3 =	5 + 5 =
	18 + 2 =	17 + 3 =	15 + 5 =
	9 + 1 =	6 + 4 =	4 + 6 =
	19 + 1 =	16 + 4 =	14 + 6 =
	20 — 5 =	20 — 2 =	
	20 — 4 =	20 — 7 =	
	20 — 6 =	20 — 3 =	
	20 — 3 =	20 — 9 =	

19. Կորեցե՛ք մի քառակուսի քարտ
և նրա մեջ գրեցե՛ք 20, այսպես.

շարժեցե՛ք այդ քարտը ներքևի դատարկ քառակուսիներին
վրայով և հաշվեցե՛ք

<input type="text"/>	— 10 —	<input type="text"/>	— 3 —
<input type="text"/>	— 2 —	<input type="text"/>	— 5 —
<input type="text"/>	— 4 —	<input type="text"/>	— 7 —
<input type="text"/>	— 8 —	<input type="text"/>	— 9 —
<input type="text"/>	— 6 —	<input type="text"/>	— 1 —
<input type="text"/>	— 10 —	<input type="text"/>	— 5 —

20. 18 + 2 =	13 + 7 =	16 + 4 =
20 - 2 =	20 - 7 =	20 - 4 =
15 + 5 =	14 + 6 =	11 + 9 =
20 - 5 =	20 - 6 =	20 - 9 =

17 + 3 =
20 - 3 =
12 + 8 =
20 - 8 =

1. Հաշվեցե՛ք.

6 + 3 =	7 + 3 =	8 + 2 =	9 + 1 =
6 + 4 =	7 + 3 =	8 + 3 =	9 + 2 =
6 + 5 =	7 + 4 =	8 + 4 =	9 + 3 =
6 + 6 =	7 + 5 =	8 + 5 =	9 + 4 =
6 + 7 =	7 + 6 =	8 + 6 =	9 + 5 =
6 + 8 =	7 + 7 =	8 + 7 =	9 + 6 =
6 + 9 =	7 + 8 =	8 + 8 =	9 + 7 =
	7 + 9 =	8 + 9 =	9 + 8 =
			9 + 9 =

2. 11 - 1 =	14 - 4 =	16 - 8 =
11 - 2 =	14 - 6 =	16 - 9 =
12 - 2 =	14 - 7 =	16 - 7 =
13 - 3 =	15 - 6 =	18 - 9 =
13 - 4 =	15 - 7 =	17 - 9 =

3. Գրեցե՛ք և հաշվեցե՛ք.

$$\begin{array}{l}
 8 + 7 = \quad 4 + 9 - 6 = \quad 8 + 9 - 6 = \\
 15 - 7 = \quad 13 - 9 + 4 = \quad 17 - 9 + 5 = \\
 7 + 9 = \quad 9 + 6 - 5 = \quad 5 + 9 - 7 = \\
 16 - 9 = \quad 15 - 6 + 7 = \quad 15 - 9 + 8 =
 \end{array}$$

4. Մի աղա 8 տարեկան էր, յերբ դպրոց մտավ: 4 տարուց հետո նա վերջացրեց առաջին աստիճանի դպրոցը: Քանի տարեկան էր այդ դպրոցն ավարտելու:

5. Մի բացիկի փակցրած էր 7 կուպեկի փոստանիշ, իսկ պետք է լինե՞ր 15 կուպեկի: Քանի կուպեկի փոստանիշ էր պակասում:

6. Քեանի վրա չափեցե՞ք 6 մետր, ապա դարձյալ 7 մետր: Միասին քանի մետր կլինի:

7. Դպրոցական արձակուրդից անցել էր 6 օր և դեռ մնում էր 8 օր: Քանի օր պետք է տևեր դպրոցական արձակուրդը:

8. Ավտոմոբիլի մեջ նստած էր 17 մարդ, վորից 0-ը կին: Քանիսն էր ազամարդ:

9. Կտրեցե՞ք այսպիսի քարտեր

7	8	9
---	---	---

 և դրանց մեջ գրեցե՞ք 7, 8 և 9 այսպես շարժելով ներքևի դատարկ քառակուսիների վրայով՝ հաշվեցե՛ք.

$$\square + 2 = \square + 6$$

$$\square + 4 = \square + 8 =$$

$$\square + 6 = \square + 8 =$$

$$\square + 7 = \square + 7$$

$$\square + 9 = \square + 10$$

10. Կոլանտեսությունն ուներ 9 ձի, դարձյալ զնեց 6-ը: Վճրքան յեղավ ձիերի թիվը:

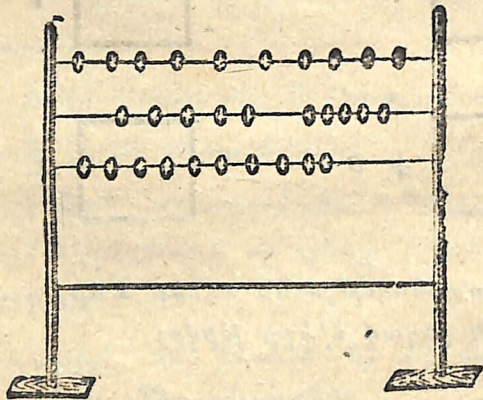
11. Կոլանտեսությունն ունի 12 ազնվացեղ Անցյալ տարի կուպեկի թիվը 4-ով պակաս էր:

Քանի կով ուներ անցյալ տարի:

12. Արհեստանոցում մի ամսում վերանորոգվեց 9 ավտոմոբիլ, իսկ մյուս ամսում՝ 7-ը: Քանի ավտոմոբիլ նորոգվեց 2 ամսում:

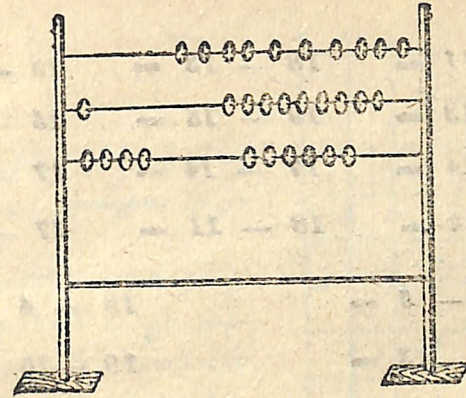
13. Ավտոկայանից մի որում դուրս յեկան 15 ավտոմոբիլ և նույն օրը վերադարձան 8-ը: Քանիսը նույն օրը չվերադարձան:

14. Կավից կամ խմորից պատրաստեցի՞ք գնդիկներ, փնդկաօրբ ք թելի կամ մետաղի լարերի վրա, ամրացրե՞ք յերկու փայտյա ձողերի՝ այդպիսով կտտանա՞ք՝

հաշվիչ

15. Հաշվիչի վրա դրե՞ք 14 գնդիկ, ինչպես տեսնում եք մյուս նկարում:

16. Հաշվիչի վրա դրե՞ք. 17, 13, 18, 12, 20, 16 15, 19, 10:

17. Հաշվիչի վրա դրե՞ք.

$12 + 4 =$	$13 + 4 =$	$17 + 1 =$
$12 + 2 =$	$14 + 5 =$	$16 + 3 =$
$13 + 2 =$	$15 + 2 =$	$11 + 7 =$
$14 + 3 =$	$16 + 4 =$	$10 + 6 =$
$8 + 12 =$	$7 + 13 =$	
$5 + 11 =$	$4 + 14 =$	

18. Հաշվեցե՞ք.

$4 + 13 =$	$5 + 11 =$	$6 + 12 =$
$4 + 11 =$	$5 + 13 =$	$6 + 14 =$
$4 + 12 =$	$5 + 14 =$	$7 + 11 =$
$4 + 15 =$	$5 + 12 =$	$7 + 13 =$
$8 + 12 =$	$9 + 11 =$	
$8 + 11 =$	$10 + 10 =$	

19.

15 — 11 — 18 — 13 — 15 — 2 —

15 — 13 — 19 — 15 — 15 — 13 —

13 — 14 — 17 — 14 — 17 — 4 —

15 — 12 — 18 — 11 — 17 — 13 —

18 — 5 —

19 — 4 —

18 — 13 —

19 — 15 —

1. Աշակերտն ունի 3 կոպեկ. նախաճաշելու համար նրան պակասում էր 12 կոպեկ: Քանի կոպեկ արժեք նախաճաշը:

2. Աշկոտայում մնացել էր 18 թերթ գունավոր թուղթ, փորից 6-ը կարմիր, մնացածը՝ կապույտ: Քանիսն էր կապույտ:

3. Յերկրորդ խմբի հոկտեմբերիկներից 16-ը տղա էր և 3-ով ավելի՝ աղջիկ: Քանիսն էր աղջիկ:

4. Փոխառության տոմսեր գնելու համար առաջին խմբում հավաքեցին 16 ուրբլի, իսկ յերկրորդ խմբում՝ 4 ուրբլով ավելի: Քանի ուրբլի հավաքեցին յերկրորդ խմբում:

5. Յեղբայրը 12 տարեկան է, իսկ քույրը՝ նրանից 3 տարով մեծ:

Կարճ գիծը յեղբոր տարիքն և ցույց տալիս, յերկարը՝ քույր:

Վանդակներով իմացե՛ք՝ քանի տարեկան է քույրը:

6. Նկարչու թյան տետրն արժե 16 կոպեկ, իսկ մատիտը 9 կոպեկով պակաս: Ինչ արժե մատիտը:

Կոպեկը հաշվեցե՛ք մի վանդակ և գծեցե՛ք վերևի ձևով:

7. Գրեցե՛ք և հաշվեցե՛ք.

6 + 13 =

8 + 12 =

6 + 11 =

9 + 11 =

7 + 12 =

5 + 14 =

8 + 11 =

4 + 15 =

18 — 15 =

14 — 12 =

18 — 13 =

16 — 13 =

19 — 12 =

17 — 11 =

19 — 14 =

18 — 16 =

8. Կարեցե՞ք այսպիսի քարտեր և

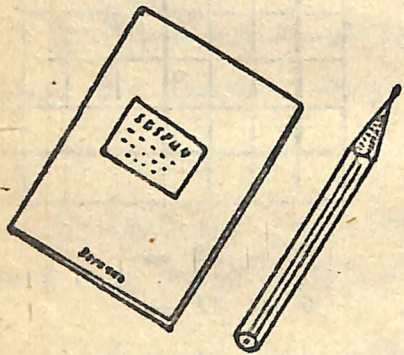
17

19

18

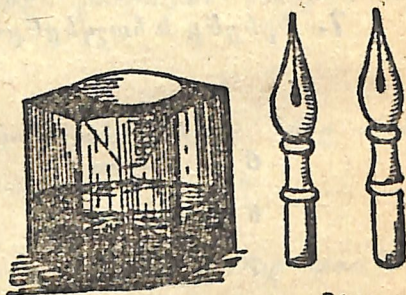
 գրեցե՞ք 17, 18, 19, այդ քարտերը շարժելով ներքևի գատարկ քառակուսիների վրայով՝ հաշվեցե՞ք:

	— 11 —		— 12 —
	— 14 —		— 15 —
	— 16 —		— 18 —

5 կող

8 կող

45 կող

3 կող

Վերջան արժեն տետրը
և մատիտը:

Վերջան արժեն թանա-
քամանը և գրչածալրերը:

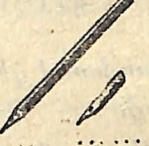

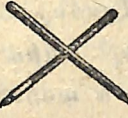

9. Տետրն ու մատիտը միասին ավելի արժեն, թե՞
թանաքամանը. ինչքանով:

10. Մատիտն ավելի արժե, թե՞ տետրն ու գրչա-
ծալրերը միասին:

11. Մի բանվորական շենքում անցյալ տարի կար
12 ռազիո-բարձրախոս, իսկ այս տարի դրին դրանից 8-ով
պակաս: Քանի՞ ռազիո-բարձրախոս կա այդ շենքում:

12. Մինչև Խորհրդային էշխանությունը, Յերեանում
կար 2 գործարան, իսկ այժմ կա 18-ը: Քանի՞ նոր գոր-
ծարան ե կառուցվել:

1.

արժե _____		
		արժե _____
արժե _____		
վորջան արժեն		
		
		

2. Աշխատանքի սենյակում կար 20 մկրատ և գրանից 6-ով պակաս՝ դանակ: Քանի դանակ կար

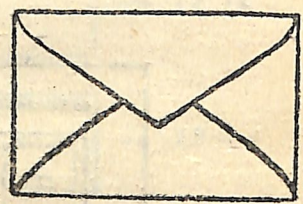
3. Աշխատանքի սենյակի համար գնեցին սաբինձ 8 մեծ սրվակ և գրանից 9-ով ավելի՝ փոքր սրվակ: Քանի փոքր սրվակ ստահե՞նք գնեցին:

4. Արհեստանոցում 5 աշակերտ սզոցում եր, 7-ը՝ անդում, իսկ 6-ը՝ արկղների մասերը միացնում: Քանի աշակերտ եր աշխատում արհեստանոցում:

5. Աշակերտը փոստից գնեց մի

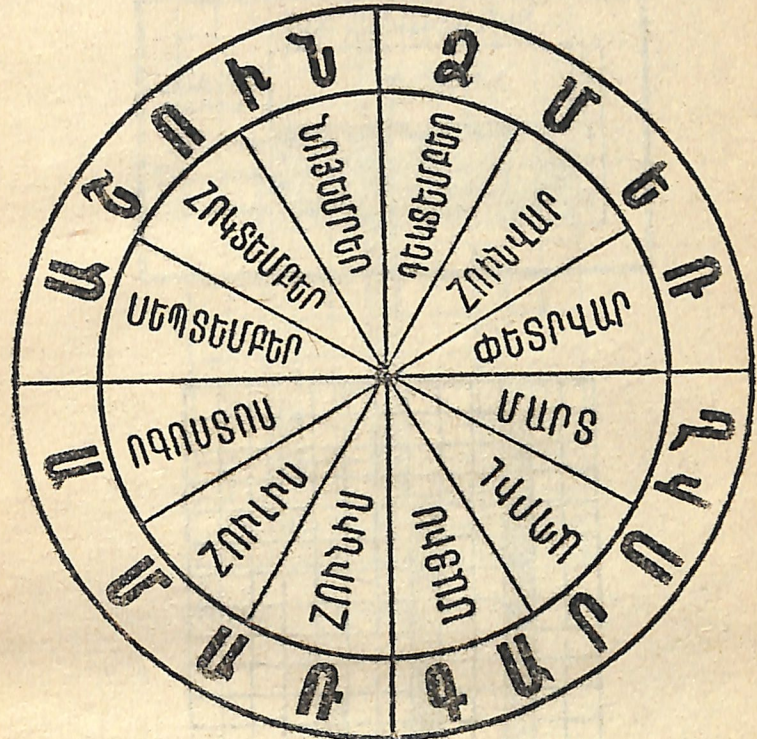
և մի

Այդ յերկուսին վճարեց 17 կոպեկ: Քանի կոպեկ չարժեք ծրարը:

ՏԱՐԻ, ՏԱՐՎԱ ՅԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ, ԱՄԻՍՆԵՐԸ

1. Տեսրում մատիտով գծեցիք 5 կոպեկանոցի շուրջը: Ի՞նչ ձև ստացվեց:
2. Տարին քանի յեղանակ ունի: Վորո՞նք են:
3. Տարին քանի ամիս եւ վորո՞նք են:
4. Ամեն մի յեղանակը քանի ամիս եւ վորո՞նք են՝ գարնան, ամռան, աշնան և ձմռան ամիսները:
5. Այժմ վճր յեղանակը և վճր ամիսն ե:
6. Քանի ամիս ե անցել ուսման տարվա սկզբից:
7. Վճր ամսում ե տոնվում միջազգային բանվորութւան տոնը:

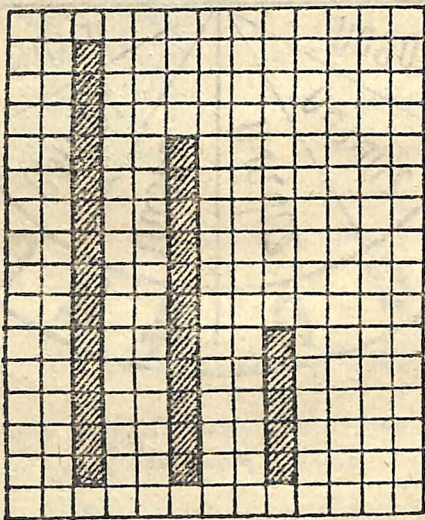

Տարվա յեղանակները

8. Այս տարի տոնեցի՞նք Հոկտեմբերյան հեղափոխության 17-րդ տարեդարձը: Քանի տարուց հետո պրտի տոնենք 20-րդ տարեդարձը:
9. Նոյեմբեր ամսվա յեղանակացուցը—
Յերեք սլունակով կազմենք նոյեմբերի յեղանակացուցը պարզ, մոռյո և անձբեային որերը, ընդունելով մի վանդակը մի ոը այսպես.

ՅԵՂԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

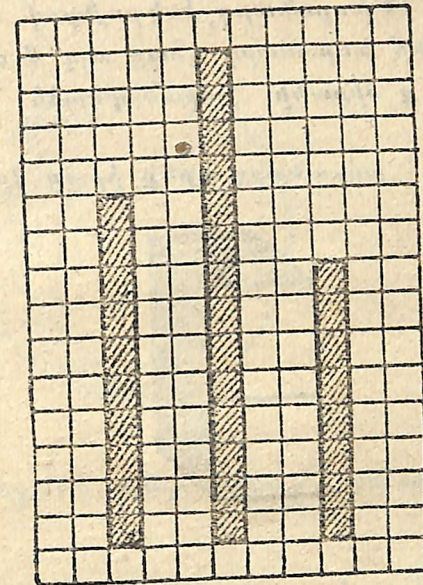
ՆՈՑԵՐԲԵՐ		ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՅԱՆՆԵՐ
1		ՊԱՐԳ
2		ՄՈԱՅԼ
3		ԱՆՃՐԻԱԿԻՆ

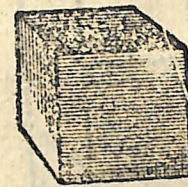
Պարզ, մոայլ, անձրևային

Այս դիագրամ է.

10. Հաջորդ դիագրամը վերաբերում է զեկանմբեր ամսին: Հաշվեցե՛ք բանի՛ պարզ, մոայլ և ձյունոտ որեր են լեզել աչք ամսին:

Պարզ, մոայլ, ձյունոտ

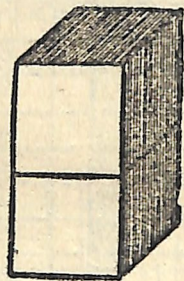
Խորանարդ

1. Կալից կամ հացի միջուկից խորանարդ պատրաստեցե՛ք:
2. Փայտից խորանարդներ կտրեցե՛ք:

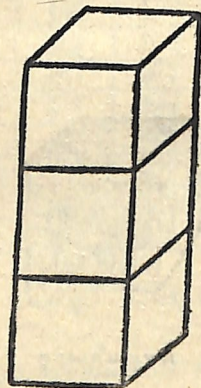
3. Սորանարդներով կառուցեք 2 պատ. յերկայնքով գործադրեցեք 12 խորանարդ, իսկ յայնքով՝ 8 խորասարդ: Ընդամենը քանի խորանարդ գնաց այդ 2 պատին:

4. Ասացեք միքանի խորանարդաձև առարկաների անուններ:

5. Յերկու խորանարդ գրեք իրար վրա՝ այսպես.

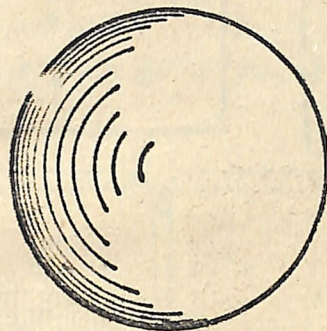
6. Յերեք խորանարդ իրար վրա դնելով՝ սյուն կառուցեք այսպես.

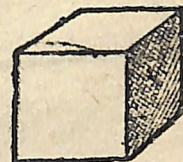
7. Մի կտոր փայտից կամ կավից այդպիսի սյուն պատրաստեցեք: Այդպիսի սյունը կոչվում է չորսուակ:

8. Թաղազնդակն ինչ ձև ունի:

9. Կավից կամ խմորից գունդ պատրաստեցեք:

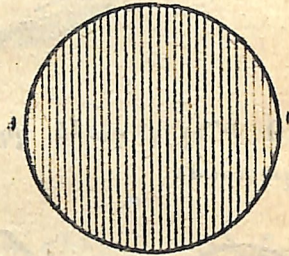
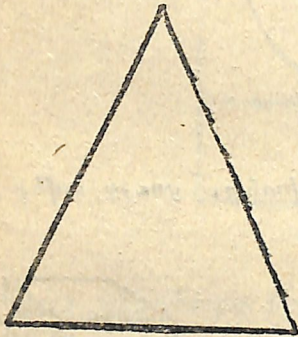
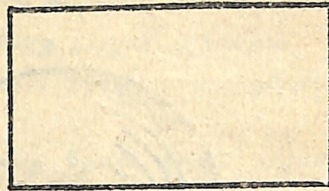
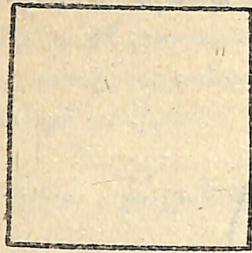
10. Ինչ գնդաձև իրեր գիտեք, ցույց տվեք ձեր ջրչապատում:

11. Ասացե՛ք, ինչ եք տեսնում այս նկարներում:

12. Կավից պատրաստեցեք այդպիսի մարմիններ, փոքրիկ թղթերի վրա գրեցեք յուրաքանչյուրի անունը և փակցրեք այդ մարմինների վրա:

13. Խաղ.—Ձեռքներդ յետ տարե՛ք և աչքներդ խփեցե՛ք: Յես ձեր ձեռքը կտամ գանազան առարկաներ, դուք պետք է վերոջեք դրանց ձևը (խորանարդ, չորսուակ, գունդ):

14. Ի՞նչ ձևեր եք տեսնում այստեղ, ասացե՛ք: Այս ձևերի ի՞նչ առարկաներ գիտեք:

15. Նույնը նկարեցե՛ք ձեր տետրերում և տակը գրեցե՛ք անունները:

16. Թղթից կտրեցե՛ք այդպիսի պատկերներ:

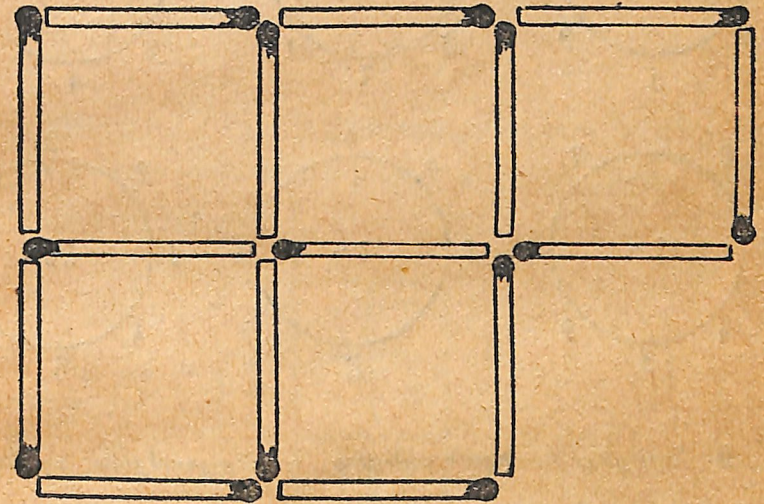
17. Շրջապատում ցույց տվե՛ք այդպիսի ձևեր,

Լ Ո Ւ Ց Կ Ի Ն Ե Ր Ի Խ Ա Ղ

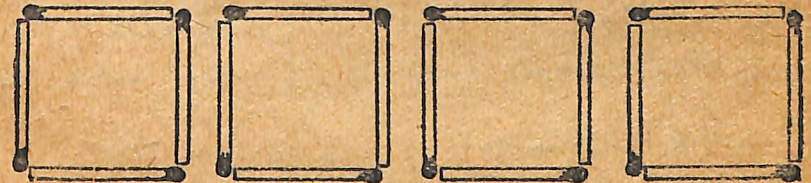
1. 12 լուցկուց կազմեցե՛ք 4 վանդակ: Այդ լուցկիներից 3-ը դասավորեցե՛ք այնպես, վոր կազմվի վոչ թե 4, այլ 3 քառակուսի:

2. Քանի քառակուսի կա այս նկարում: Վերցրե՛ք, 3 լուցկի այնպես, վոր իրար հավասար 3 քառակուսի մնա:

Այդ դեպքուր քանի լուցկի կմնա:

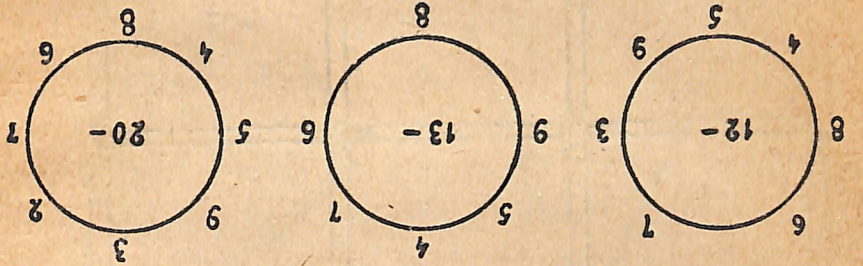
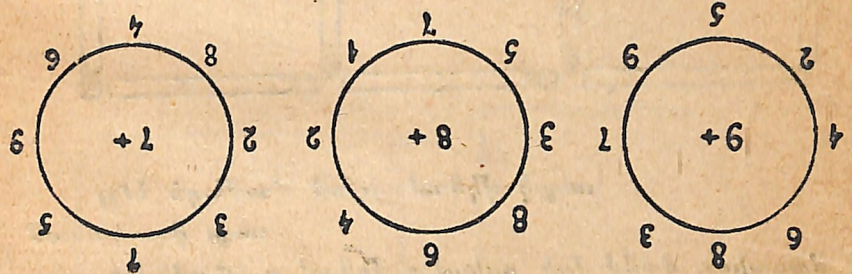

3. 16 լուցկուց կազմեցե՛ք 4 այսպիսի քառակուսի:

Ի՞նչ կերպ կարելի յե այդ 16 լուցկուց 5 քառակուսի կազմել:

4. Հարկերք.

5. Գրեցե՛ք և նշանակեցե՛ք, գործողութեան նշանը.

- 7 5 = 12 15 3 = 12 18 7 = 11
- 13 4 = 17 8 2 = 16 14 6 = 8
- 8 6 = 14 9 6 = 15 13 7 = 20
- 16 4 = 12 13 2 = 6 19 7 = 12

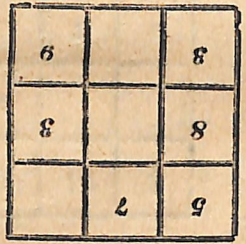
6. Ի՞նչ թիվն էն սխալ գնել X նշանի փոխարեն.

- 8 + X = 16
- 8 + X = 17
- 8 + X = 13
- 7 + X = 18
- X + 12 = 17
- X + 13 = 16
- X + 14 = 17
- X + 15 = 19

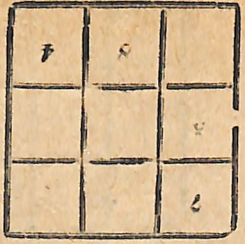
7. Գրեցե՛ք և հարկեցե՛ք.

- X + 7 = 16 12 + X = 18
- X + 13 = 19 X - 7 = 12
- X + 5 = 17 X - 13 = 5
- X + 6 = 18 8 + X = 19
- X + 7 = 18 18 = X + 13
- X + 14 = 18 18 = X + 14
- 19 = X + 5 19 = X + 8
- 19 = X + 19 19 = X + 1

8. Լրացրե՛ք, ներքևի գատարի թատահորովն ախտարկեցե՛ք, փոր նորն շաքի 3 թիվը իրար արկախտահորով, ստացվի 16.

9. Լրացրե՛ք, ներքևի գատարի թատահորովն ախտարկեցե՛ք, փոր նորն շաքի 3 թիվը իրար արկախտահորով, ստացվի 20.

10. Լրացրե՛ք ներքևի դատարկ քառակուսիներն այնպիսի թվերով, վոր նույն շարքի 3 թվերն իրար ավելացնելով ստացվի 19.

4		5
6		
9	8	2

11. Լրացրե՛ք ներքևի դատարկ քառակուսիներն այնպիսի թվերով, վոր նույն շարքի 3 թվերն իրար ավելացնելով ստացվի 18.

5	10	3
4		
	7	2

12. Ներքևի 9 դատարկ քառակուսիների մեջ մի-մի անգամ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, և 9 գրեցե՛ք այնպես, վոր բոլոր ուղղութիւններով նույն շարքի 3 թվերն իրար վրա ավելացնելով ստացվի 15:

13.

$$\begin{aligned}
 12 + 3 + 4 &= \\
 5 + 6 + 8 &= \\
 7 + 7 + 2 &= \\
 8 + 3 + 6 &=
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 13 + 1 + 3 &= \\
 4 + 9 + 4 &= \\
 5 + 10 + 2 &= \\
 8 + 8 + 4 &=
 \end{aligned}$$

14.

$$\begin{aligned}
 17 - 4 - 6 &= \\
 15 - 7 - 2 &= \\
 19 - 5 - 9 &= \\
 20 - 8 - 3 &=
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 16 - 4 - 4 &= \\
 18 - 6 - 7 &= \\
 20 - 7 - 9 &= \\
 14 - 8 - 5 &=
 \end{aligned}$$

15.

$$\begin{aligned}
 2 + 13 - 6 &= \\
 15 - 9 + 7 &= \\
 4 + 9 - 8 &= \\
 18 - 12 + 5 &=
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 9 + 9 - 7 &= \\
 8 + 8 - 8 &= \\
 16 - 7 + 8 &= \\
 4 + 15 - 9 &=
 \end{aligned}$$

16. Աշակերտը դպրոցի թեյարանից գնեց մի բուլկի 13 կոպեկով, մի բաժակ թեյ՝ 5 կոպեկով և մի բաժին հաց՝ 2 կոպեկով: Այդ բոլորին վճարան վճարեց:

15 կոպեկը =

20 կոպեկը =

20 կոպեկը =

17. Աշխույրից աշակերտը գնեց մի նկարչութիան տեսար՝ 8 կոպեկով և մի ուստին՝ 5 կոպեկով նա

տվեց Քանի կոպեկ յետ ստացավ:

18. Յերեխան Սյդ գրամով ու՛վ: ուներ 8 կոպեկ մո- ռից եւ ստացավ նրնի նկարը

Քանի կոպեկ մնաց նրա մոտ:

ԼՈՏՈՅԻ ԽԱՂ

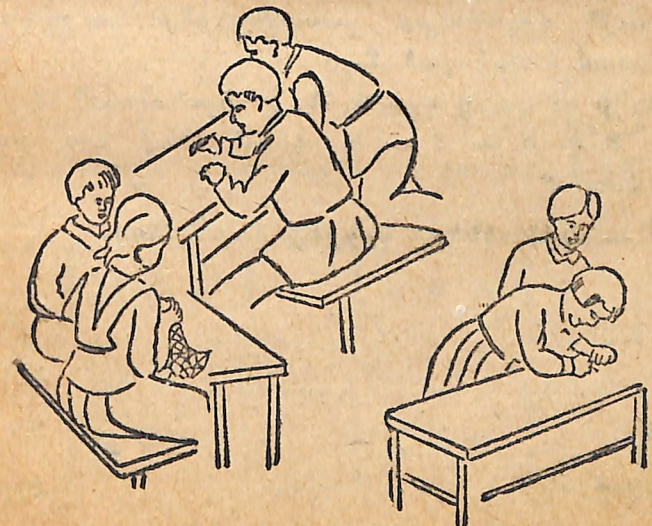
19.

7	9	17
5	9	13
7	13	15

6	8	14
4	8	18
8	14	16

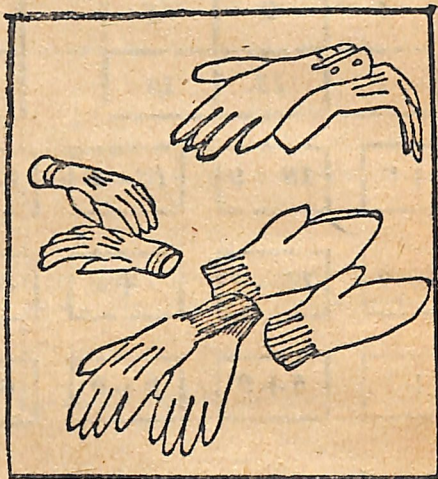
4+9	18-9	13-9	17-9	7+8	13-6
16-7	15-7	7+9	8+9	13-7	20-13
6+7	5+9	9+9	6+8	16-8	15-9

ԲԱԶՄԱԳԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ

1 Այս նկարում քանի՞ գուլյգ աշակերտ եք տեսնում: Տեսարում զրեցեք այսպես.

2 + 2 + 2 =

2. Քանի՞ գուլյգ ձեռնոց եք տեսնում այս նկարում:

Թվանշաններով այդ ինչպես կգրեք տեսարում:

3. Ութ գրչածայրը դասավորեցեք գուլյգ-գուլյգ Քանի՞ անգամ ե կրկնված 2-ը:

Մի քանի անգամը գրում են X նշանով:

2 + 2 + 2 + 2 = 8. կարճ ձևով այս գրվում է 2 X 4 = 8

4. Այս որինակները զրեցեք կարճ ձևով.

- 2 2 X 1 =
- 2 + 2 2 X 2 =
- 2 + 2 + 2 2 X 3 =
- 2 + 2 + 2 + 2 2 X 4 =

- 2 + 2 + 2 + 2 + 2 5
- 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2
- 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2
- 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2
- 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2
- 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2

5. Դասագիրքն արժե 2 աուրլի. ինչ արժե 8 ալգպիտի դասագիրքը:

6. Բամբակյա կտորի մետրն արժե 2 ա. Վճրքան պետք է վճարել 6 մետրին:

7. Մի աշակերտ գրելից որական արտագրում եր 3 թերթ. 7 որ աշխատելուց հասո մնաց 4 թերթ քանի՞ թերթից եր այդ զիրքը:

8. Գտորաստեցեք այսպիսի քարո 2 ալդ տանելով դատարկ քառակուսիների վրայով, հաշվեցեք.

	X 2 =		X 4 =		X 3 =
	X 5 =		X 6 =		X 8 =

$\square \times 7 = \square \times 9 = \square \times 1 =$

$\square \times 10 = \square \times 7 = \square \times 9 =$

9. 3 հատ 2 կոպեկանոցը քանի կոպեկ է:

10. 7, 6, 9, 5, հատ 2 կոպեկանոցը քանի կոպեկ է:

11. Գրեցե՞ք և հաշվեցե՞ք.

$2 \times 1 =$	$2 \times 4 =$	$2 \times 7 =$
$2 \times 2 =$	$2 \times 5 =$	$2 \times 8 =$
$2 \times 3 =$	$2 \times 6 =$	$2 \times 9 =$
	$2 \times 10 =$	

12. Յեթն աշակերտը գործադրի ամսական 2 տետր քանի տետր կգործադրի 7 ամսում:

13. Ասացե՞ք, բոլոր զույգ ու կենտ թվեր՝ 1-ից մինչև 20-ը:

14. Հաշվեցե՞ք.

$2 \times 2 =$	$2 \times 4 =$
$2 \times 2 + 1 =$	$2 \times 4 + 1 =$

$2 \times 2 - 1 =$	$2 \times 4 - 1 =$
$2 \times 3 + 1 =$	$2 \times 9 =$
$2 \times 5 - 1 =$	$2 \times 9 + 1 =$
	$2 \times 9 - 1 =$
$2 \times 8 =$	$2 \times 6 =$
$2 \times 8 + 1 =$	$2 \times 6 + 1 =$
$2 \times 8 - 1 =$	$2 \times 6 - 1 =$
$2 \times 5 =$	$2 \times 7 =$
$2 \times 5 + 1 =$	$2 \times 7 + 1 =$
$2 \times 5 - 1 =$	$2 \times 7 - 1 =$

Կ Ե Ս Յ Ե Վ Բ Ա Ռ Ո Ր Դ

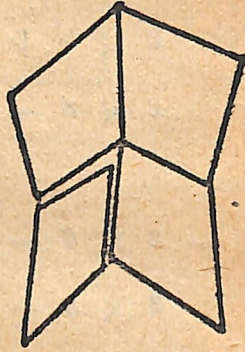

1. Թղթից կտրեցե՞ք մի քառակուսի, ծալեցե՞ք այն պես, վոր կիսվի:

Կեսը զրվում է այսպես՝ $\frac{1}{2}$

2. Այս նկարի ձևով քառակուսի թուղթը հավասար

ծախեցեք: ստացված ծալվածքը կրկին ծախեցեք: Քանի հավասար մասի բաժանվեց թուղթը: Կտրեցեք ջրած թղթի չորս մասերից մեկը: Ամբողջ թղթի մեկ քառորդն է այդ:

Մեկ քառորդը գրվում է այսպես՝ $\frac{1}{4}$

3. 6 տետրը հավասար բաժանեցե՛ք 2 աշակերտի: ամեն մեկը քանի տետր կստանա:

4. 8 կոպեկը հավասար բաժանեցե՛ք 2 աշակերտի միջև: Վերջան կտաք ամեն մեկին:

5.

2 արժե

Վերջան արժե մի մատիտը:

Բաժանման նշանը գրվում է այսպես՝

Որինակ՝ $20 : 2 = 10$

6. Կտրեցե՛ք այսպիսի քարտ

2

, շարժելով

դատարկ քառակուսիների վրայով՝ հաշվեցե՛ք:

8 :

 — 10 :

 —
12 :

 — 14 :

 —

20 :

 — 18 :

 —
18 :

 — 16 :

 —

7. Գրեցե՛ք և հաշվեցե՛ք.

2 : 2 = 12 : 2 =
4 : 2 = 14 : 2 =
6 : 2 = 16 : 2 =
8 : 2 = 18 : 2 =
10 : 2 = 20 : 2 =

8. 10 կոպեկով կարելի չե՛ղնել 2 թերթ դուռնավոր թուղթ: Ի՞նչ արժե մի թերթը:

9. Նկարչու թյան 2 տետրն արժե 16 կոպեկ: Ի՞նչ արժե 1 տետրը:

10. Հաշվեցե՛ք.

2 × 3 = 2 × 6 = 2 × 8 =
6 : 2 = 12 : 2 = 16 : 2 =
2 × 4 = 2 × 7 = 2 × 9 =
8 : 2 = 14 : 2 = 18 : 2 =
2 × 5 =
10 : 2 =
2 × 10 =
20 : 2 =

$$2 \times 4 + 2 = 2 \times 5 - 2 = 2 \times 6 + 2 =$$

$$2 \times 4 + 3 = 2 \times 6 - 2 = 2 \times 6 + 5 =$$

$$2 \times 5 + 2 = 2 \times 7 - 2 = 2 \times 7 + 2 =$$

$$2 \times 5 + 3 = 2 \times 8 - 2 = 2 \times 7 + 5 =$$

11. Գրեցեք ու հաշվեցեք.

$$20 : 2 + 4 = 18 : 2 + 3 = 8 : 2 + 15 =$$

$$16 : 2 + 4 = 14 : 2 + 3 = 6 : 2 + 14 =$$

$$14 : 2 + 3 = 16 : 2 + 7 = 18 : 2 + 8 =$$

$$12 : 2 + 6 = 10 : 2 + 9 = 10 : 2 + 3 =$$

12. Ջերմոցում կաղամբի սածիլները 7 շաբաբ էյին, իսկ պամիդորիներ՝ 2 անգամ ավելի: Քանի՞ շաբաբ էյին պամիդորի սածիլները:

13. Դպրոցի պարտեզի տանձենիները 5 շաբաբ էյին կաղմուս, իսկ խնձորենիները՝ 3 անգամ ավելի: Քանի՞ շաբաբ էյին կաղմուս տանձենիներն ու խնձորենիները:

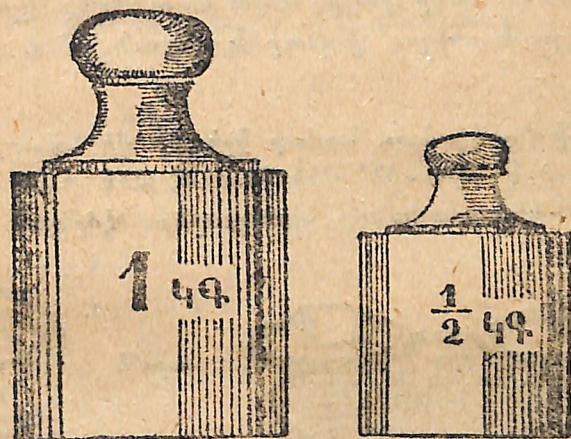
14. Կազմեցեք խնդիրներ ձեր դպրոցի բակի, պարտեզի ու ծաղկանոցի մասին:

15. Յերկու խումբ աշակերտներ գնացին դպրոցի ծաղկանոցում աշխատելու և իրենց հետ տարան 16 բահ 12 փոցի 10 ցնձուղ և 4 նասիլկա: Սյւ իրերը հավասարապես բաժանեցին: Ամեն մի խմբին քանի՞ թի, փոցի, շրջիւր և պատգարակ հասավ:

16. Դպրոցի համար 15 ուսչլով գնեցին մի բահ և մի քանի ցնձուղ: Բահն արժեր 3 ուսչլի, իսկ շրջիւրը, 2 ուսչլի: Քանի՞ շրջիւր գնեցին:

17. Սանկապարտեզի յերեխաների 2 սոփորական քալը մի մետր է: Քանի՞ քալ պիտի անեն նրանք՝ 8 մետր անցնելու համար:

18. 9 մետրը քանի՞ քալ կլինի, ստուգիցեք:

1. Ձեռքներդ առեք մի կիլոգրամ-կշռաքար և դրա ծանրության մի ուրիշ ստարկա: Ստուգեցեք կշեռով դրանց ծանրությունը:

2. Կշեռքի մի նժարին դրեք 1 կիլոգրամ, իսկ մյուսին այնքան $\frac{1}{2}$ կիլոգրամ, վոր նժարները հավասարվեն: Քանի՞ $\frac{1}{2}$ կիլոգրամ դրեք:

3. Կշեցեք 1 կիլոգրամ հաց, կարտոֆիլ:

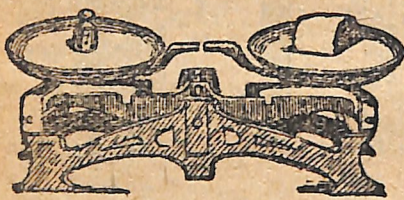
4. Առանձնացրեք մի կույտ կարտոֆիլ, վոր 1 կիլո-
գրամ քաշ ունենա: Ստուգեցեք կշեռքով:

5. Ձեռքն առնելով՝ վորոշեցե՛ք 1 կիլոգրամ աղ և
ստուգեցե՛ք կշեռքով:

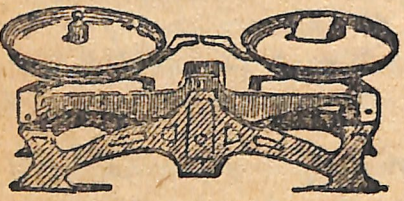
6. Թղթի մեջ փաթաթեցե՛ք զանազան իրեր՝ տարբեր
քաշի, և ավե՛ք ձեր ընկերներին, վոր ձեռքն առնելով
վորոշեն ամեն մեկի քաշը, ապա ստուգեցե՛ք կշեռքով:

Կիլոգրամ ասելու փոխարեն ընդունված է կարճ ա-
սել կիլո:

7. Մի իր կշեռու համար կշեռքի մի նժարին դրին
այդ իրը, իսկ մյուսին՝ մեկ հատ 2, մեկ հատ 5 և մեկ
հատ ել 10-կիլոգրամանոց կշաքարեր: Վճրքան եր այդ
իրի քաշը:

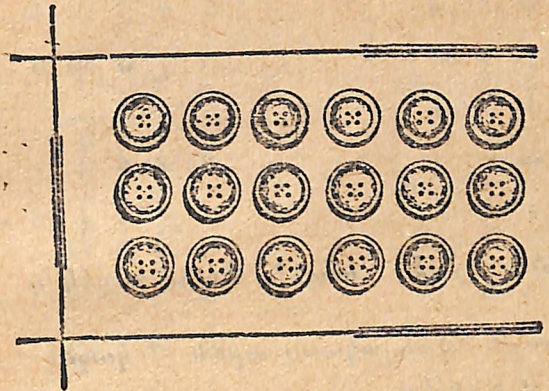

արժե

Այս նկարներին նայելով խնդիր կազմեցե՛ք:

3-ը կրկնել ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ ԲԱԺԱՆԵԼ Յ-Ի

3	3 × 1 =
3 + 3	3 × 2 =
3 + 3 + 3	. . .
3 + 3 + 3 + 3	. . .
3 + 3 + 3 + 3 + 3	. . .
3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3	. . .

Այս յերկու ձևերից վճրն է ավելի կարճ ու արագ
զրվում:

1. Հաշվեցե՛ք, քանի կոճակ կա 1, 2, 3, 4, 5, 6 շաք-
քերում:

2. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

3 × 1 =	3 × 2 =
3 × 2 =	3 × 2 + 1 =
3 × 3 =	3 × 2 + 2 =
3 × 4 =	3 × 3 =
3 × 5 =	3 × 3 + 1 =
3 × 6 =	3 × 3 + 2 =

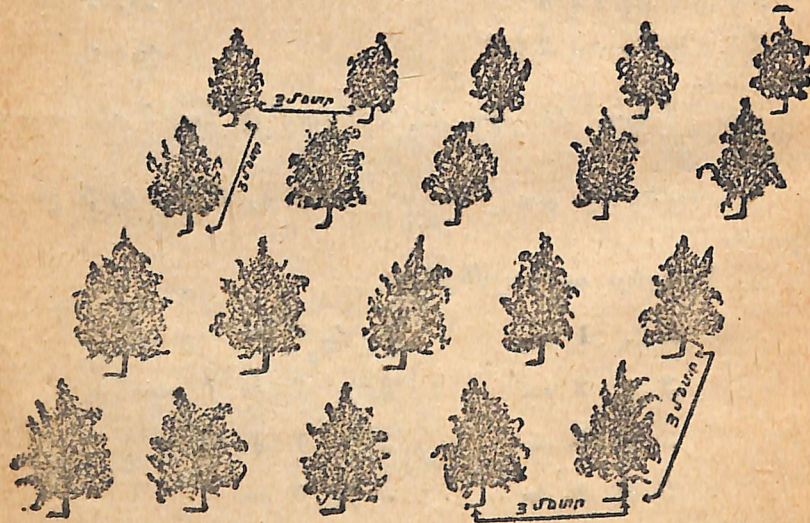
$3 \times 4 =$	$3 \times 5 + 2 =$
$3 \times 4 + 1 =$	$3 \times 5 + 3 =$
$3 \times 4 + 2 =$	$3 \times 5 + 4 =$
$3 \times 4 + 3 =$	$3 \times 6 =$
$3 \times 5 =$	$3 \times 6 + 1 =$
$3 \times 5 + 1 =$	$3 \times 6 + 2 =$

3. Խետինն արժե 3 կոպեկ: Քանի կոպեկ կարժենա 5 ռեաինը:

4. Մի թերթ ծծողականն արժե 3 կոպեկ: Քանի կոպեկ արժե 6 թերթը:

5. 9 ընկույզը հավասար բաժանեցեք յերեք աշակերտի: Ամեն մեկը քանի ընկույզ կտանա:

6. 12 գունավոր մատիտը հավասար բաժանեցեք 3 տեղ. վերջան դրիք ամեն մի տեղում:

7. Հաշվեցեք այս պարտեղի յերկարությունը և լայնությունն:

8. Հաշվեցեք.

$3 : 3 =$	$18 : 3 =$
$6 : 3 =$	$12 : 3 =$
$9 : 3 =$	$6 : 3 =$
$12 : 3 =$	$9 : 3 =$
$15 : 3 =$	$3 : 3 =$
$18 : 3 =$	$15 : 3 =$

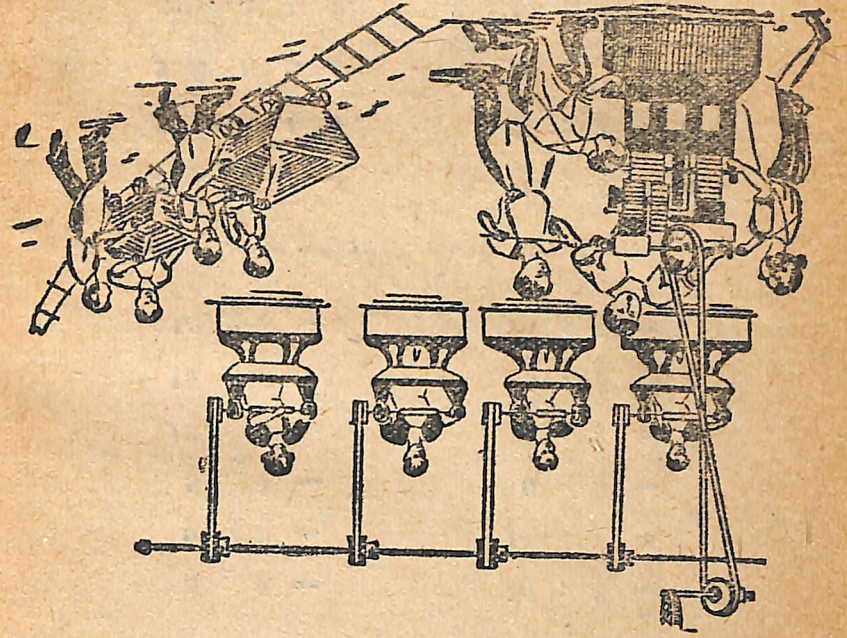
9. Գրեցեք և հաշվեցեք.

$3 \times 5 - 3$	$15 : 3 + 3$
$3 \times 4 + 2$	$12 : 3 + 5$
$3 \times 6 - 4$	$18 : 3 + 6$
$3 \times 2 + 9$	$18 : 3 + 9$
$3 \times 3 + 6$	$12 : 3 + 15$
$3 \times 4 - 5$	

Գրեցեք ու հաշվեցեք

$3 \times 4 - 2 =$	$3 \times 3 + 8 =$	$6 : 3 + 18 =$
$3 \times 5 - 2 =$	$3 \times 4 + 6 =$	$9 : 3 + 16 =$
$6 : 3 - 2 =$	$3 \times 5 + 4 =$	$12 : 3 + 13 =$
$9 : 3 + 9 =$	$3 \times 6 - 15 =$	$15 : 3 + 8 =$
$12 : 3 + 12 =$	$3 \times 5 - 13 =$	$18 : 3 + 6 =$
$15 : 3 + 15 =$	$3 \times 4 - 11 =$	$3 : 3 + 18 =$

4-Է կոյնել տի քուրի ԱՂԳԱՄ. ԲԱԺԱՆԷԼ 4-Ի

1. Քանին խմբի ինչ բաժանողիս աշակերտները, ամեն
ըստին խմբի ինչ բաժանողիս աշակերտները, ամեն
ըստին խմբի ինչ բաժանողիս աշակերտները, ամեն

2. Փրկեցը կրճատ ձևով.

4
4 + 4
4 + 4 + 4
4 + 4 + 4 + 4
4 × 2 =
4 × 1 =

3. Հարկեցեք.

4 × 2 =
4 × 2 + 1 =
4 × 2 + 2 =
4 × 2 + 3 =
4 × 3 =
4 × 3 + 1 =
4 × 3 + 2 =
4 × 3 + 3 =
4 × 4 =
4 × 4 + 1 =
4 × 4 + 2 =
4 × 4 + 4 =

4. Փրկեցեք ու հարկեցեք.

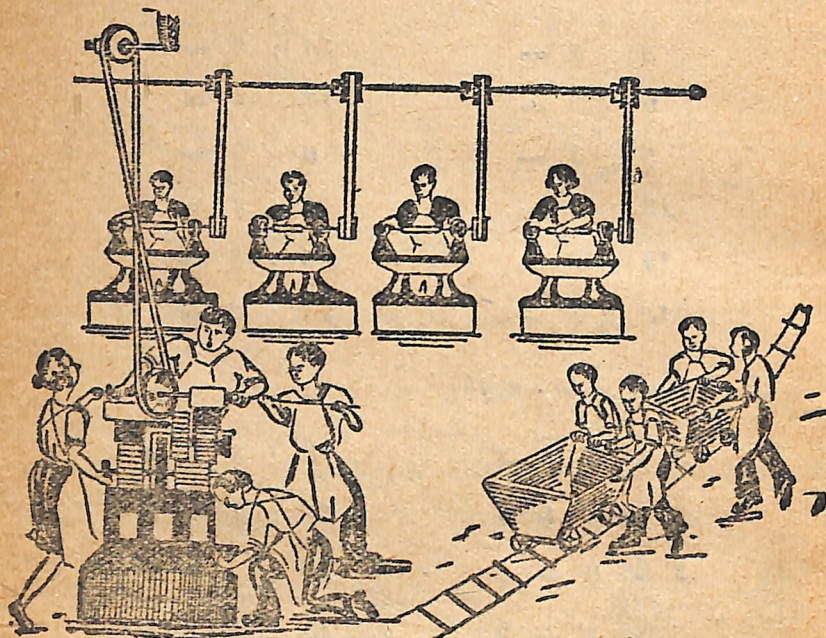
4 × 4 - 1 = 4 × 3 - 1 = 4 × 3 - 8 =
4 × 3 - 2 = 4 × 4 - 2 = 4 × 4 + 4 =
4 × 4 - 3 = 4 × 4 - 5 = 4 × 4 - 9 =
4 × 5 - 4 = 4 × 4 - 6 = 4 × 4 + 3 =

5. 20 կողմեր հաժտար բաժանեցեք 4 աշակերտի
Քանին կողմիս օտարակալ յուրաքանչյուրը.
6. 16 դրամ ծախսով հաժտար բաժանեցեք 4 տղա
ինչքան կատարողի մինչև մեկ տղա.

7. Հարկեցեք.

4 : 4 =
8 : 4 =
12 : 4 =
16 : 4 + 12 =
4 : 4 =
8 : 4 =
12 : 4 =
16 : 4 + 12 =

4-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ. ԲԱԺԱՆԵԼ 4-Ի

1. Քանի խմբի լեն բաժանված աշակերտները, ամեն մի խմբում քանիսն են: Քանի աշակերտ է աշխատում 3 խմբում:

2. Գրեցեք կրճատ ձևով.

4	$4 \times 1 =$
$4 + 4$	$4 \times 2 =$
$4 + 4 + 4$	• • •
$4 + 4 + 4 + 4$	• • •
$4 + 4 + 4 + 4 + 4$	• • •

3. Հաշվեցեք.

$4 \times 2 =$	$4 \times 2 + 4 =$
$4 \times 2 + 1 =$	$4 \times 2 + 5 =$
$4 \times 2 + 2 =$	$4 \times 2 + 6 =$
$4 \times 2 + 3 =$	$4 \times 2 + 7 =$
$4 \times 3 =$	$4 \times 4 =$
$4 \times 3 + 1 =$	$4 \times 4 + 1 =$
$4 \times 3 + 2 =$	$4 \times 4 + 2 =$
$4 \times 3 + 3 =$	$4 \times 4 + 4 =$

4. Գրեցեք ու հաշվեցեք.

$4 \times 4 - 1 =$	$4 \times 3 - 1 =$	$4 \times 3 - 8 =$
$4 \times 3 - 2 =$	$4 \times 4 - 2 =$	$4 \times 4 + 4 =$
$4 \times 4 - 3 =$	$4 \times 4 - 5 =$	$4 \times 4 - 9 =$
$4 \times 5 - 4 =$	$4 \times 4 - 6 =$	$4 \times 4 + 3 =$

5. 20 կոպեկը հավասար բաժանեցեք 4 աշակերտի: Քանի կոպեկ ստացավ յուրաքանչյուրը:

6. 16 գրչածայրը հավասար բաժանեցեք 4 սեղ: Ինչքան կստացվի ամեն մի տեղում,

7. Հաշվեցեք.

$4 : 4 =$	$16 : 4 + 12 =$
$8 : 4 =$	$12 : 4 + 14 =$
$12 : 4 =$	$20 : 4 + 13 =$
$16 : 4 =$	$8 : 4 + 15 =$
$20 : 4 =$	$4 : 4 + 18 =$

8. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

$12 : 4 + 8 =$	$16 : 4 - 3 =$
$8 : 4 + 9 =$	$20 : 4 - 2 =$
$16 : 4 + 7 =$	$12 : 4 - 2 =$
$20 : 4 + 6 =$	$8 : 4 - 1 =$

9. Մի ընտանիք ամսական գործադրում եր 4 կիրո-
գրամ շաքար: 5 ամսում քանի՞ կիրոգրամ շաքար կգոր-
ծագրի:

10. 4 վարպետ հավասարապես աշխատելով պատ-
րաստեցին 20 սեղան: Քանի՞ սեղան պատրաստեց յու-
րաքանչյուրը:

11. Լավ տեսակի պանրի կիլոն վաճառվում է 4
սուբլով: Ի՞նչ արժե 3 կիլոն:

12. Մի շապկին գնում է 4 մետր կտոր: 16 մետր
կտորից քանի՞ շապիկ կարելի յե պատրաստել:

13. Պայտառի մոտ բերին 5 ձի: Քանի՞ պայտ եր
հարկարոր այդ ձիերի բոլոր վտաները պայտելու համար:

5-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ. ԲԱԺԱՆԵԼ 5-Ի

1. Սեղանի վրա լորու հատիկները շարեցե՛ք այս-
պես.—

Ի՞նչպես կգրե՛ք թվանշաններով:

2. Տետրում գծագրեցե՛ք 4 անգամ 5-ական քառա-
կուսիներ: Քանի՞ քառակուսի կլինի:

3. Գրեցե՛ք կրճատ ձևով.

5	$5 \times 1 =$
$5 + 5$...
$5 + 5 + 5$...
$5 + 5 + 5 + 5$...

4. Հաշվեցե՛ք.

$5 \times 1 =$	$5 \times 1 + 2 =$	$5 \times 2 + 6 =$
$5 \times 2 =$	$5 \times 2 + 3 =$	$5 \times 2 + 7 =$
$5 \times 3 =$	$5 \times 2 + 4 =$	$5 \times 2 + 8 =$
$5 \times 4 =$	$5 \times 2 + 5 =$	$5 \times 2 + 9 =$
		$5 \times 2 + 10 =$

5. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

$5 : 5 =$	$10 : 5 + 6 =$	$15 : 5 + 15 =$
$10 : 5 =$	$10 : 5 + 12 =$	$20 : 5 + 10 =$
$15 : 5 =$	$15 : 5 + 12 =$	$20 : 5 + 15 =$
$20 : 5 =$	$15 : 5 + 13 =$	$20 : 5 + 16 =$

6. Հաշվեցե՛ք.

$10 : 5 =$	$10 : 2 =$	$20 : 5 =$
$5 \times 2 =$	$5 \times 2 =$	$5 \times 4 =$
$15 : 5 =$	$15 : 5 =$	$20 : 4 =$
$5 \times 3 =$	$5 \times 3 =$	$5 \times 4 =$

7.

$$\begin{array}{lll}
5 \times 2 + 6 = & 5 \times 3 + 5 = & 5 \times 4 - 9 = \\
5 \times 2 - 6 = & 5 \times 3 - 5 = & 5 \times 4 - 15 = \\
5 \times 2 + 7 = & 5 \times 3 - 6 = & 5 \times 4 - 14 = \\
5 \times 2 - 7 = & 5 \times 4 - 10 = & 5 \times 4 - 16 =
\end{array}$$

8. Գրեցեք ու հաշվեցե՛ք.

$$\begin{array}{ll}
4 \times 3 - 7 = & 2 \times 9 - 9 = \\
3 \times 5 - 5 = & 3 \times 4 - 4 = \\
4 \times 4 - 8 = & 5 \times 4 - 5 = \\
3 \times 6 - 9 = & 2 \times 8 - 8 =
\end{array}$$

9. Զիռն որական տալիս են 5 կիրգրամ գարի: 3 որում ինչքան պետք է տան:

10. Կոյանտեսուժյունն ունեի 15 ձի, վորոնց հավասարապես լծում է յին 5 ֆուրգոնի: Քանի՞ ձի յեր լծվում լուրաքանչյուր ֆուրգոնին:

11. Աշակերտը փոստից գնեց 4 հատ 5 կոպեկանոց փոստանիշ: Ինչքան վճարեց:

6, 7, 8, 9, 10-ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ. ԲԱԺԱՆԵԼ 6-ի, 7-ի, 8-ի, 9-ի, 10-ի

1.

$$\begin{array}{ll}
6 & 6 \times 1 = \\
6 + 6 & \dots \\
6 + 6 + 6 & \dots
\end{array}$$

7

$$\begin{array}{l}
7 + 7 \\
8 \\
8 + 8 \\
9 \\
9 + 9 \\
10 \\
10 + 10
\end{array}$$

2. Հաշվեցե՛ք.

$$\begin{array}{lll}
6 \times 2 = & 6 \times 2 + 4 = & 9 \times 2 - 6 = \\
6 \times 3 = & 6 \times 3 + 2 = & 9 \times 2 + 2 = \\
7 \times 2 = & 7 \times 2 - 5 = & 9 \times 2 - 9 = \\
8 \times 2 = & 7 \times 2 + 5 = & 10 \times 2 - 7 = \\
9 \times 2 = & 8 \times 2 + 3 = & 10 \times 2 - 12 = \\
10 \times 2 = & 8 \times 2 - 9 = & 10 \times 2 - 15 =
\end{array}$$

3.

12 հատ մեկ-կոպեկանոց վերցրե՛ք ու հավասար բաժանեցե՛ք 6 աշակերտի.

14 հատ մեկ-կոպեկանոց 7 աշակերտի.

16 հատ մեկ-կոպեկանոց 8 աշակերտի.

18 հատ մեկ-կոպեկանոց 9 աշակերտի.

20 հատ մեկ-կոպեկանոց 10 աշակերտի.

4. Հաշվեցե՛ք.

- 12 : 6 = 6 × 2 = 8 × 2 =
- 18 : 6 = 12 : 6 = 16 : 8 =
- 14 : 7 = 5 × 3 = 9 × 2 =
- 16 : 8 = 18 : 6 = 18 : 9 =
- 18 : 9 = 7 × 2 = 10 × 2 =
- 20 : 10 = 14 : 7 = 20 : 10 =

5. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

- 12 : 6 + 13 = 16 : 2 - 7 = 3 × 5 : 3 = 16 : 4 × 5 =
- 12 : 6 + 9 = 16 : 8 + 14 = 18 : 9 × 10 = 2 × 9 : 6 =
- 14 : 2 + 8 = 18 : 2 - 6 = 5 × 4 : 10 = 14 : 7 × 4 =
- 14 : 7 + 15 = 18 : 9 + 9 = 6 × 2 : 6 = 12 : 3 × 5 =

6. Կտրեցե՛ք այսպիսի քարտեր

չարժեկով վատարկ քառակուսիների վրայով հաշվեցե՛ք.

4 : × 9 =

12 : × 3 =

20 : × 2 =

8 : × 5 =

16 : × 2 =

7. Կոտպերատիվում վաճառվում են.

- Նավթ 12 կոպեկ (կիրոգրամը)
- Հուցկի 15 կոպեկ (տասնալեր)
- Աղ 10 կոպեկ (կիրոգրամը)
- Մրար 2 կոպեկ (հատը)
- Թուղթ 8 կոպեկ (4 թերթը)
- Տետր 5 կոպեկ (հատը)
- Սատիտ 10 կոպեկ (հատը)
- Թանաքաման 5 կոպեկ (հատը)
- Թանաք 18 կոպեկ (սրվակը)
- Սոսինձ 12 կոպեկ (սրվակը)
- Գրչածայր 2 կոպեկ (հատը)
- Վրձին 6 կոպեկ (հատը)

Վերևի նյութերից ինչ կարելի չե ասնել 19 կոպեկով
Վճրն ավելի արժե, մի սրվակ թանաքը, թե 5 գլը
չածայրը:

Ի՞նչ կարժենա 2 տետրը և 4 ձրարը,
ինչքան արժե 10 թերթ թուղթը
Մի սրվակ սոսինձը քանի անգամ թանց և վրձինից
Քանի՞ տետր կարելի չե գնել մի տասնյակ լուցկու
արժեքով:

20 կուպեկով վճարան թանաք և գրչածայր կարելի յե գնեք:

Քանի՞ թանաքաման կարելի յե գնել 15 կուպեկով:

2 մատիտի արժեքով քանի՞ կիլոգրամ աղ կարելի յե գնեք:

Մի տետրը և մի մատիտը թանգ արժեն, թե՛ մի կիլոգրամ նավթը:

8. Ոգտվելով վերևի թվերից՝ կազմեցեք խնդիրներ:

9. Կազմեցեք թղթի, մատիտի, տետրի և գրչածայրի արժեքների դիագրամը, ոգտվելով վերևի թվերից:

10. Աշակերտը գնեց 2 գունավոր մատիտ հատը 9 կուպեկով և մի գրչածայր. այդ բոլորին վճարեց 20 կուպեկ: Վճարեցի արժեքը գրչածայրը:

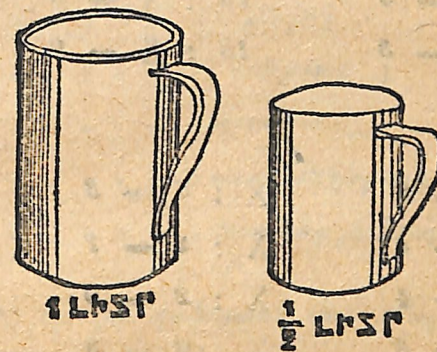
11. Ստվարաթղթից պատրաստեցե՛ք 1, 2, 3, 5, 10, 15, 20 կուպեկանոցներ և առանձին-առանձին տեղավորեցե՛ք փոքրիկ արկղերում:

Ձեզնից մեկը հերթով թող գանձապահ լինի. ապա յուրաքանչյուրը վերցնի 10, 20 կամ 15-կուպեկանոց և մեկ-մեկ մտանա գրամարկղին ու մանրի ունեցած գրամը, հետևելով, վոր գանձապահը չսխալվի:

Կարող եք և հակառակն անել—տալ մանր դրամ և ստանալ 10, 20 կամ 15-կուպեկանոցներ:

Լ Ի Տ Ր

1. Ինչո՞վ են չափում կաթը, ձեթը, գինին և մյուս հեղուկները:

2. Մի լիտր մաքուր ջուրը մի կիլոգրամ է: Չափեցե՛ք մի լիտր ջուր ու կշռեցե՛ք:

3. Նավթամանում կա 16 լիտր նավթ. քանի՞ որ կբավականանանի, յեթե որական գործ ամենք 2 լիտր:

4. Սենյակի ծաղիկները մի անգամ ջրելու համար հարկավոր է 3 լիտր ջուր. 12 լիտրանոց գուլլի ջրով քանի՞ անգամ կարելի կլինի ջրել ծաղիկները:

5. Կոփն որական տալիս է 8 լիտր կաթ. քանի՞ լիտր կաթ կտա 2 որում:

6. Նավթի լիտրը վաճառվում է 12 կուպեկով: Ի՞նչ արժե $\frac{1}{2}$ լիտր նավթը:

7. Կաթի լիտրն արժե 20 կուպեկ. վճարեցի արժե $\frac{1}{2}$ լիտր կաթը:

8. Գրե՛ք անհայտ թիվը.

12 : X = 6	12 : X = 4	12 : X = 3
16 : X = 8	14 : X = 2	16 : X = 4
15 : X = 5	15 : X = 3	20 : X = 5
18 : X = 3	18 : X = 9	18 : X = 2

9.

X : 2 = 8	X : 5 = 3	X × 3 = 13
X : 4 = 4	X : 2 = 7	X × 4 = 16
X : 3 = 4	X : 2 = 9	X × 6 = 12
X : 4 = 3	X : 6 = 3	X × 8 = 16

ՀՈՍԻՒՄՎԱՆ ԹՎԱՆՆԵՆՆԵՐ

Բացի մեր սովորած թվանշաններից, գործ են ածում նաև հռոմեական թվանշանները: Ահա մեր սովորած թվանշանները, սրանց տակն էլ հռոմեականը.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII

1. Տեսարու՛մ կարգով գրեցե՛ք հռոմեական թվանշանները 1-ից մինչև XII ր:

Այս թվանշաններով հիմա նշանակու՛մ են կարգերը.

- I առաջին
- II յերկրորդ
- III յերրորդ
- IV չորրորդ

- V հինգերորդ
- VI վեցերորդ
- VII յոթերորդ
- VIII ութերորդ
- IX իններորդ
- X տասերորդ
- XI տասնմեկերորդ
- XII տասներկուերորդ

Ամսվա անունը գրելու փոխարեն շատ անգամ գրում են այդ ամսվա կարգը՝

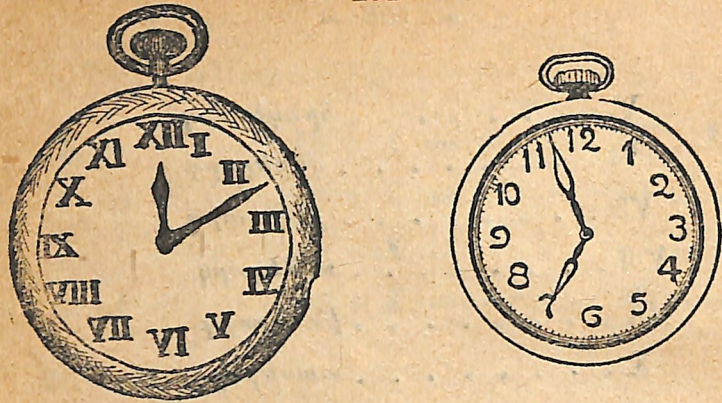
Ամիսների կարգն այս է.

Հունվար I	Հուլիս VII
Փետրվար II	Ոգոստոս VIII
Մարտ III	Սեպտեմբեր . . . IX
Ապրիլ IV	Հոկտեմբեր . . . X
Մայիս V	Նոյեմբեր . . . XI
Հունիս VI	Դեկտեմբեր . . . XII

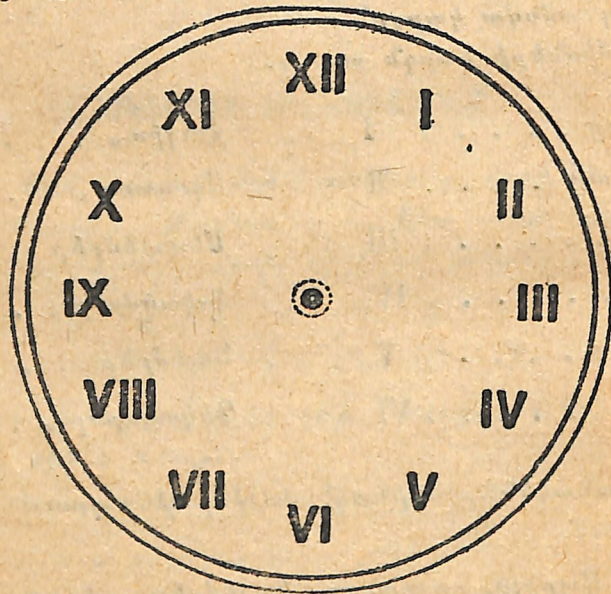
Նշանակենք, որինակ՝ մայիսի 16. գրում են այսպես՝ 16|V:

2. Ապրիլը, ոգոստոսը, նոյեմբերը, մարտը վճիռ միսներն են:

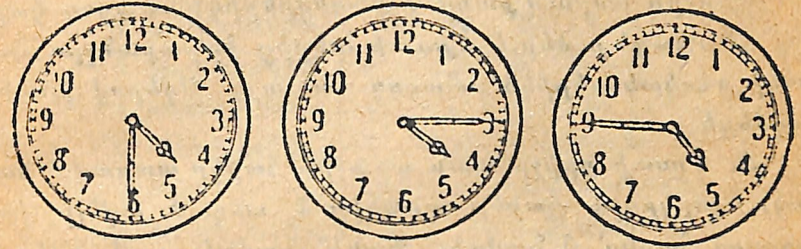
3. Նշանակեցե՛ք ապրիլի 15-ը, նոյեմբերի 7-ը, դեկտեմբերի 12-ը:

4. Ստվարաթղթից պատրաստեցե՛ք ժամացույցի շրջան և վրան նշանակեցե՛ք I-ից XII: Կատրաստեցե՛ք նաև յերկու սլաք և ամրացնելով շրջանին՝ կառուցե՛ք ժամացույց, այսպես.

5. Ժամի քանի՛սն է.

6. Ձեր պատրաստած ժամացույցի սլաքները դասավորեցե՛ք այնպես, վոր ցույց տա ժամի 6-ը, 8 և $\frac{1}{2}$ -ը, 12-ը, 3 և $\frac{1}{2}$ -ը:

7. Հարմարեցրե՛ք, ի՞նչպես են սլաքները դասավորված լինում, յերբ սկսվում են ձեր դպրոցական պարապմունքները:

8. Հարմարեցրե՛ք՝ ի՞նչպես են դասավորված լինում սլաքները, յերբ վերջանում են ձեր դպրոցական պարապմունքները:

9. Հաշվեցե՛ք՝ քանի՛ ժամ են տևում ձեր պարապմունքները դպրոցում:

1. Մի քաղաքում կառուցվեց 13 նոր շենք, վորից 1-ը ահումբ, 2-ը՝ գործարան, իսկ մնացածը բանվորական բնակարաններ: Քանի՛ շենք կառուցվեց բանվորական բնակարանների համար:

2. Մի դպրոցում կար 3 առաջին խումբ: Մի խմբում «Հոկտեմբերիկ» ամսազիբն ստանում է յին 3 աշակերտ,

1)ուսում 8, իսկ վերջինում այդ յերկու խմբի ստացողներին 3-ով պակաս:

Վերջին խմբում քանի՞ «Հոկտեմբերիկ» ստացող կար:

3. Իմացե՛ք ձեր և մյուս խմբերից յուրաքանչյուրում քանի «Հոկտեմբերիկ» ստացող կա. այդ թվերով խնդիր կազմեցե՛ք:

4. Փոստի ցրիչը տան առաջին հարկը տարավ 4 նալակ, յերկրորդ հարկը գրանից 2 անգամ ավելի, իսկ յերրորդ հարկը՝ 5 նամակ: Քանի՞ նամակ բաժանվեց 3 չարկում:

5. Յեզբայրը 20 ընկույզ ուներ. նա 6 ընկույզ ավեց քրոջը, իսկ մնացածը հավասար բաժանեց յեղբոր ձեռ: Քանի՞ ընկույզ հասավ իրեն:

6. Կարեցին 4 բաճկոն. յուրաքանչյուրին գնաց 4 կոճակ և ավելացավ 2-ը: Ընդամենը քանի՞ կոճակ եր գնված:

7. 18 մետր կտորից կարեցին շապիկներ. յուրաքանչյուրին գնաց 3 մետր: Քանի՞ շապիկ կարեցին:

8. Մի ընտանիքում որական գործածվում եր 2 կիր հաց: 18 կիրոն քանի՞ օր կբավականացներ:

9. Հնգորյակում խումբը հավասարապես պարապեց 20 ժամ: Որական քանի՞ ժամ եր պարապում:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՐՅՈՒՐՑԱԿ

ԼԻՒՎ ՑԱՍՆՅԱԿՆԵ՛

1. Սեղանի վրա թափեցե՛ք լուցկիներ, ապա կապեցե՛ք տասնյակներով:

2. Մեկ տասնյակը քանի՞ լուցկի լինի:

3. Յերկու տասնյակը քանի՞ լուցկի լինի:

4. 2 տասնյակին ավելացրե՛ք 1 տասնյակ լուցկի: Քանի՞ տասնյակ յեղավ:

3 տասնյակին ասում են յերեսուն

4 տասնյակին քառասուն

5 տասնյակին հիսուն

6 տասնյակին վաթսուն

7 տասնյակին յոթսուն

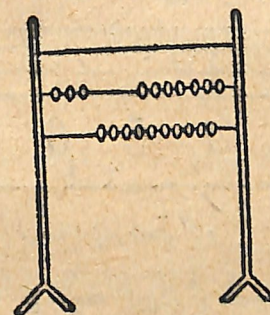
8 տասնյակին ութսուն

9 տասնյակին իննսուն

10 տասնյակին հարյուր

5. 10 կոպեկանոցներով համրե՛ք մինչև հարյուր և ապա լեա համրե՛ք:

6. Տասնյակներով համրե՛ք մինչև հարյուր, առանց իրերի: Յեա համրե՛ք:

Հաշվիչի վրա դրած գցված ե 3 տասնյակ. վմը լարին ե գցված:

Ներքևից յերկրորդ լարը տասնյակներինն ե:

7. Հաշվիչի վրա դրած գցե՛ք 9 տասնյակ. դցե՛ք 6, 4, 8 տասնյակ:

8. Տասնյակները գրեցեք թվանշաններով:

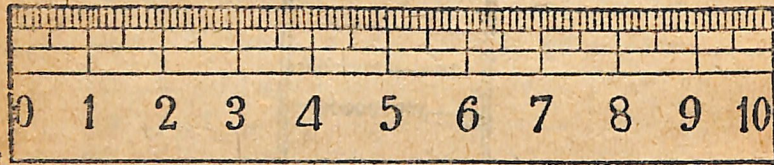
Յերեսուհ 30	Յոթանասուն 70
Քառասուն 40	Ութսուն 80
Հիսուն 50	Ինսուն 90
Վաթսուն 60	Հարյուր 100

9. Կարգացեք այս թվերը. — 30, 60, 70, 100, 90, 80, 50, 20, 40.

10. Տետրում կարգով գրեցեք բոլոր տասնյակները մինչև 100:

11. Հա՛վիչի վրա գցե՛ք 20. գրեցե՛ք այդ թի՛վը տետրում:

12. Հա՛վիչի վրա գցե՛ք 80, 60, 90, 40. գրեցե՛ք այդ թվերը տետրում:

10 սանտիմետր

13. Մետրի վրա ցույց տվե՛ք տասնյակները մինչև 100:

14. Մի մետրը քանի՞ սանտիմետր է:

15. Թղթի մի շերտից կտրեցե՛ք կես մետր:

16. Կես մետրը քանի՞ սանտիմետր է:

17. Թղթն ժապավենից պատրաստեցե՛ք մետր և նշա՛նակեցե՛ք սանտիմետրերը տասնյակներով:

18. Տետրում գծեցե՛ք մի քառակուսի, վորի՛ ամեն մի կողմը հավասար լինի 10 սանտիմետրի:

19. Թղթից պատրաստեցե՛ք 10 սանտիմետր կտրակ՝ լով բաժանեցե՛ք սանտիմետրերի: Տետրում գծեցե՛ք մի սանտիմետր յերկարության գիծ:

10 սանտիմետրը 1 դեցիմետր է

1. Քանոնի վրա ցույց տվե՛ք 1 դեցիմետր յերկարությունը քանի՞ սանտիմետր է այդ:

2. Հա՛վեցե՛ք, թե մետրը քանի՞ դեցիմետր է:

3. Հա՛վեցե՛ք, թե կես մետրը քանի՞ դեցիմետր է:

4. Տետրում գծեցե՛ք 1 դեցիմետր յերկարության գիծ:

5. Գրատախտակի վրա քանոնի սզնությամբ գծեցե՛ք 3 դեցիմետր յերկարության գիծ:

6. Փայտից կտրեցե՛ք 1 դեցիմետր յերկարության ձող:

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ

1. Հա՛վեցե՛ք.

10 + 10 =	50 + 10 =	20 + 20 =
20 - 10 =	60 - 10 =	40 - 20 =
20 + 10 =	60 + 10 =	30 + 20 =
30 - 10 =	70 - 10 =	50 - 20 =

$30 + 10 =$	$70 + 10 =$	$40 + 20 =$
$40 - 10 =$	$80 - 10 =$	$60 - 20 =$
$40 + 10 =$	$80 + 10 =$	$50 + 20 =$
$50 - 10 =$	$90 - 10 =$	$70 - 20 =$
	$90 + 10 =$	
	$100 - 10 =$	

2.

$60 + 20 =$	$30 + 30 =$	$60 + 30 =$
$80 - 20 =$	$60 - 30 =$	$90 - 30 =$
$70 + 20 =$	$40 + 30 =$	$70 - 30 =$
$90 - 20 =$	$70 - 30 =$	$100 - 30 =$
$80 + 20 =$	$50 + 30 =$	$50 - 40 =$
$100 - 20 =$	$80 - 30 =$	$10 + 40 =$

3.

$40 + 40 =$	$50 + 50 =$	$60 - 40 =$
$80 - 40 =$	$100 - 50 =$	$30 + 40 =$
$50 - 40 =$	$10 + 30 =$	$70 - 40 =$
$90 - 40 =$	$40 - 30 =$	$10 + 50 =$
$60 + 40 =$	$50 - 30 =$	$60 - 50 =$
$100 - 40 =$	$20 + 20 =$	$70 - 50 =$

4.

$30 + 50 =$	$80 - 60 =$	$30 + 70 =$
$80 - 50 =$	$30 + 60 =$	$100 - 70 =$
$40 + 50 =$	$90 - 60 =$	$10 + 80 =$
$90 - 50 =$	$10 + 70 =$	$90 - 80 =$
$10 + 60 =$	$80 - 70 =$	$20 + 80 =$
$70 - 60 =$	$20 + 70 =$	$100 - 80 =$
$20 + 60 =$	$90 - 70 =$	$100 - 90 =$

5. Կարեցե՛ք այսպիսի բարտեր

10

,

20

,

30

.

հերթով շարժեցե՛ք դասարկ քառակուսիների վրայով ու հաշվեցե՛ք.

<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+20=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+10=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+50=$
<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+40=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+60=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+70=$
<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+70=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+30=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$+60=$

6. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

$40 + 20 - 10 =$	$60 - 40 + 20 =$
$30 - 10 + 20 =$	$40 + 50 - 20 =$
$30 + 30 - 20 =$	$30 - 20 + 10 =$
$70 - 20 + 40 =$	$30 + 70 - 40 =$
$50 + 40 - 50 =$	$50 - 30 + 10 =$
$80 + 20 - 50 =$	$40 + 60 - 50 =$
$50 - 20 + 30 =$	$10 + 50 - 40 =$
$20 + 30 - 10 =$	$90 - 50 + 60 =$

7. Կարեցե՛ք այսպիսի քարտեր

80

,

90

,

100

.

Ներթով շարժեցե՛ք գատարի քառակուսիների վրայով ու հաշվեցե՛ք:

<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-20=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-70=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-60=$
<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-50=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-70=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-50=$
<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-10=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-30=$	<table border="1" style="width: 40px; height: 40px; display: inline-table;"></table>	$-70=$

8. Գարնանն առունների թմբերն ամբացնելու աշխատանքներին մասնակցում էին III խմբից 20, իսկ IV խմբից՝ 10-ով ավելի աշակերտ: Քանի՞սն էին մասնակցում:

9. Կոլտնտեսության այգիների վազերը բաց անելու համար առաջին որն աշխատեց 30, իսկ յերկրորդ որը՝ 20-ով ավելի մարդ: Յերկու որում քանի՞ մարդ աշխատեց:

10. Կոլտնտեսության գարնանացանի գործով զբաղված էր 30, իսկ առուններ հանելու գործով 20-ով ավելի մարդ: Քանի՞ մարդ էր զբաղված գարնանացանի և առուններ հանելու գործով:

11. Կոլտնտեսության մեջ աշխատում էին Հայրը, մայրը և վորդին: Մի վեցորյակում կատարած աշխատանքի համար հայրը պետք է ստանար 40 ուլրի, մայրը՝ 30, իսկ վորդին՝ սրանց ստացածից 50 ուլրի պակաս: Վերջան պետք է ստանար վորդին:

12. Կագմեցե՛ք խնդիրներ ձեր դյուղի կոլտնտեսության գարնանացանի վերաբերյալ:

13. Գտե՛ք անհայտ թիվը.

$X + 20 = 100$	$X - 50 = 50$	$100 - X = 40$
$X - 70 = 20$	$X + 60 = 100$	$80 + X = 90$
$X + 30 = 90$	$X - 10 = 70$	$70 - X = 50$
$X + 40 = 80$	$X + 80 = 100$	$60 - X = 30$

14. Յես մտքումս մի թիվ պահեցի. ավելացրի զբան 20 և ստացա 30: Ի՞նչ թիվ էյի պահել մտքումս: Ի՞նչ պես հաշվեցիք:

15. Մտքումս պահեցի մի թիվ. յերբ զբանից հանեցի 20, մնաց 30: Ի՞նչ թիվ էյի պահել մտքումս: Ի՞նչ պես հաշվեցիք:

16. Ի՞նչ թիվ պետք է ավելացնեք 40-ին, վոր ստացվի 70:

17. Ի՞նչ թվից պետք է հանեք 80, վոր մնա 20:

18. Ներքևի ձևով նկարեցեք տեսքում և աջ կողմի դատարկ վանդակում զրեցե՛ք այնպեսի թիվ, վոր կողքի թվի հետ ստացվի 100:

10	90	70		60	
30		50		20	
40		80		90	

19. Խաղ. Աշակերտն ասում է 100-ից վորքը մի թիվ՝ կողքին նստած ընկերը պետք է արագ ասի այն թիվը, վորով կլրանա 100-ը. որինակ՝ մեկն ասում է 40, մյուսը պետք է պատասխանի՝ 60:

Խաղացե՛ք այս ձևով:

20. Գործարանում արական պետք է պատրաստել լին 90 տրակտոր. բայց պատրաստում ելին 10-ով ավելի՞ Սրական քանի տրակտոր էյին պատրաստում:

ԲԱԶՄՄԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ

10 + 10 + 10 = 30

1. Քանի անգամ է կրկնված 10-ը

2. Հաշվեցե՛ք

10 × 2 =	20 × 2 =
10 × 3 =	20 × 3 =
10 × 4 =	20 × 4 =
10 × 5 =	20 × 5 =
10 × 6 =	30 × 2 =
10 × 7 =	30 × 3 =
10 × 8 =	40 × 2 =
10 × 9 =	50 × 2 =
10 × 10 =	60 × 1 =

3. Վերևի վարժաթլունները զրեցե՛ք տեսքում:

4 : 2 = 2

4 տասնյակ : 2 = 2 տասնյակի.

40 : 2 = 20

4. Հաշվեցե՛ք.

20 : 2 =	100 : 2 =	40 : 4 =
40 : 2 =	30 : 3 =	80 : 4 =
60 : 2 =	60 : 3 =	50 : 5 =
80 : 2 =	90 : 3 =	100 : 5 =

5. Նույն վարժութիւնները գրեցե՛ք տետրում:

6. Հաշվեցե՛ք.

20 : 10 =	20 : 20 =
30 : 10 =	40 : 20 =
40 : 10 =	60 : 20 =
50 : 10 =	80 : 20 =
60 : 10 =	100 : 20 =
70 : 10 =	60 : 30 =
80 : 10 =	90 : 30 =
90 : 10 =	80 : 40 =
100 : 10 =	100 : 50 =
100 : 20 =	70 : 10 =
100 : 50 =	60 : 10 =
90 : 10 =	60 : 20 =
90 : 30 =	60 : 30 =
90 : 90 =	50 : 10 =
80 : 10 =	40 : 10 =
80 : 20 =	40 : 20 =
80 : 40 =	30 : 10 =
80 : 80 =	60 : 30 =

7. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

10 × 2 =	10 × 3 =
20 : 2 =	30 : 3 =
20 : 10 =	30 : 10 =
10 × 6 =	10 × 7 =
60 : 6 =	70 : 7 =
60 : 10 =	70 : 10 =
10 × 4 =	10 × 5 =
40 : 4 =	50 : 5 =
40 : 10 =	10 × 9 =
10 × 8 =	90 : 9 =
80 : 8 =	90 : 30 =
80 : 10 =	10 × 10 =
	100 : 10 =

8. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

20 × 2 =	20 × 3 =
40 : 2 =	60 : 3 =
40 : 20 =	60 : 20 =
30 × 2 =	30 × 3 =
60 : 2 =	90 : 3 =
60 : 30 =	90 : 30 =

20 × 4 =	20 × 5 =
80 : 4 =	100 : 5 =
80 : 20 =	100 : 10 =
40 × 2 =	50 × 2 =
80 : 2 =	100 : 2 =
80 : 40 =	100 : 50 =

9. Գարոցի պարտեզի 3 շարքում 80 տունկ տնկեցին շարքում՝ 20, իսկ մ ու ս յերկու շարքում՝ մնացած տունկերը հավասարապես: Քանի տունկ տնկեցին II և III շարքերից ամեն մեկում:

10. Տնկիներից 40-ը թթենի յեր, դրանցից 10-ով պակաս՝ տանձենի, մնացածը՝ խնձորենի: Քանիսն էր խնձորենի:

11. Պարտեզի յերկարությունը 90 մետր է, իսկ լայնությունը՝ 3 անգամ պակաս: Քանի մետր է պարտեզի լայնությունը:

12. Պարտեզում ծաղիկների համար 10 մարդ պատրաստեցին և յուրաքանչյուրում սածիլեցին 10 ծաղիկ: Քանի ծաղիկ սածիլեցին:

13. Առդ. — Ուսուցիչը մի թիվ է ասում — որինակ՝ 15 աշակերտները մտածում և ասում են այնպիսի որինակներ, զորոնց պատասխանը տալիս է այդ թիվը:

Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք այս որինակները, զոր լավ

խաղաք:

15 =	18 =	100 =	60 =	20 =
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
10 + 5	10 +	20 +	30 +	100 =
5 + 10	9 +	70 +	20 +	90 =
6 + 9	12 +	40 +	50 +	70 =
9 + 6	15 +	30 +	40 +	50 =
7 + 8	13 +	90 +	10 +	80 =
8 + 7	5 +	50 +	60 +	60 =
12 + 3	6 +	80 +	100 =	12 +
3 + 12	11 +	60 +	90 =	17 +
20 = 5	20 =	10 +	80 =	13 +
19 = 4	19 =	10 ×	70 =	4 ×
18 = 3	2 ×	20 ×	10 ×	10 ×
17 = 2	3 ×	50 ×	20 ×	5 ×
16 = 1	9 ×	2 ×	30 ×	2 ×
3 × 5	6 ×	70 +	90 =	80 :
5 × 3	14 +	40 +	30 +	100 :

1. Կրթնատեսությունն ուներ 20 ձի, դրանից 5 անգամ ավելի՝ կով և կովերից 2 անգամ պակաս լեզ: Քանի կով և քանի յեզ ուներ կրթնատեսությունը:

2. Մեքենա-տրակտորային կայանի տրակտորներից 20-ն աշխատում են կոլտնտեսությունների դաշտերում, իսկ դրանից 2 անգամ պակաս՝ խորհրդային տնտեսության մեջ: Քանի տրակտոր ունեն մեքենա-տրակտորային կայանը:

3. Փայտամշակման գործարանում որակյան պատրաստում ելին 30 տոնարան, դրանից 3 անգամ ավելի՝ սեղան և սեղաններից 10-ով ավելի՝ աթոռ: Որակյան քանի աթոռ ելին պատրաստում:

4. Դպրոցից գործարան աշխատելու գնացին առաջին վեցորյակում 30, իսկ յերկրորդ վեցորյակում 2 անգամ ավելի աշակերտ: Յերկու վեցորյակում քանի աշակերտ գնաց գործարան աշխատելու:

5. Դպրոցի արհեստանոցում կար 10 ձեռքի սղոց, դրանից 10-ով ավելի՝ խարտոց և խարտոցներից ել 20-ով ավելի՝ մուրճ: Քանի մուրճ կար:

6. Քաղաքի փողոցներից մեկում զրված եր 60 լապտեր, իսկ մյուսում 2 անգամ պակաս: Յերկու փողոցում միասին քանի լապտեր եր զրված:

7. Կոպերատիվ ստացավ 80 վերարկու. առաջին որն անդամներին վաճառեց զրա $\frac{1}{4}$ մասը: Քանի վերարկու մնաց:

8. Մերձքաղաքային տնտեսությունը ցանեց 40 կիլոգրամ սոխի սերմ և 30 կիլոգրամով պակաս՝ պամիրորի սերմ: Ինչքան սերմ ցանեցին:

9. Առաջին վեցորյակում խճուղու միա աշխատում եր 40 բանվոր, յերկրորդ վեցորյակում՝ կրկնակի, իսկ յերրորդ վեցորյակում 20 մարդով պակաս յերկրորդից: Քանի մարդ եր աշխատում յերրորդ վեցորյակում:

10. Բանվորական թագամասում կառուցված նոր տներից I-ը՝ ուներ 100 սենյակ, II-ը՝ դրանից 20-ով պակաս, իսկ III-ը՝ 10-ով ավելի II-ից: Քանի սենյակ ուներ III տունը:

11. Մի գյուղում անցյալ տարի կար 80 անզրազետ, իսկ հիմա՝ 10 անգամ դրանից պակաս: Քանի անզրազետ գրազետ դարձավ մի տարում:

12. Մի Շենքի կառուցման վրա աշխատում ելին 40 վորմնազիր, դրանցից 30-ով ավելի՝ սեպորձ բանվոր, իսկ վերջիններից 50-ով պակաս՝ հյուսն: Քանի հյուսն եր աշխատում:

13. Տան I հարկում բնակվողների թիվը 80 եր, II հարկում՝ դրանցից 20-ով պակաս, իսկ III հարկում՝ II-ից 2 անգամ պակաս: III հարկում բնակվողների թիվը վճար քան եր:

14. Քաղաքի № 1 փողոցի սալահատակման վրա՝ աշխատում ելին 100 բանվոր, № 2 փողոցի վրա՝ առաջինից 5 անգամ պակաս, իսկ № 3 փողոցի վրա՝ յերկրորդից 4 անգամ ավելի: № 3 փողոցի սալահատակման վրա քանի բանվոր եր աշխատում:

15. Կոլտնտեսության նոր կառուցված զոմերից առաջինում տեղավորվում եր 60 յեգ. յերկրորդում՝ դրանից 0-ով ավելի կով, իսկ յերրորդում՝ յերկրորդից 3 անգամ Յպակաս: Յերրորդ զոմում քանի կով եր տեղավորվում:

2. Մեքենա-տրակտորային կայանի տրակտորներից 20-ն աշխատում են կոլտնտեսությունների գաշտերում, իսկ դրանից 2 անգամ պակաս՝ խորհրդային տնտեսության մեջ: Քանի տրակտոր ունեն մեքենա-տրակտորային կայանը:

3. Փայտամշակման գործարանում որական պատրաստում է յին 30 պահարան, դրանից 3 անգամ ավելի՝ սեղան և սեղաններից 10-ով ավելի՝ աթոռ: Որական քանի աթոռ է յին պատրաստում:

4. Դպրոցից գործարան աշխատելու գնացին առաջին վեցորյակում 30, իսկ յերկրորդ վեցորյակում՝ 2 անգամ ավելի աշակերտ: Յերկու վեցորյակում քանի աշակերտ գնաց գործարան աշխատելու:

5. Դպրոցի արհեստանոցում կար 10 ձեռքի սպոց, դրանից 10-ով ավելի՝ խարտոց և խարտոցներից էլ 20-ով ավելի՝ մուրճ: Քանի մուրճ կար:

6. Քաղաքի փողոցներից մեկում զրված են 60 լպպտեր, իսկ մյուսում՝ 2 անգամ պակաս: Յերկու փողոցում միասին քանի լպպտեր են զրված:

7. Կոպեքատիմը ստացավ 80 վերարկու. առաջին օրն անդամներին վաճառեց դրա $\frac{1}{4}$ մասը: Քանի վերարկու մնաց:

8. Մերձքաղաքային տնտեսությունը ցանեց 40 կիլոգրամ սոխի սերմ և 30 կիլոգրամով պակաս՝ պամիրզրի սերմ: Ինչքան սերմ ցանեցին:

9. Առաջին վեցորյակում խճուղու միա աշխատում են 40 բանվոր, յերկրորդ վեցորյակում՝ կրկնակի, իսկ յերրորդ վեցորյակում՝ 20 մարդով պակաս յերկրորդից: Քանի մարդ են աշխատում յերրորդ վեցորյակում:

10. Բանվորական թագամասում կառուցված նոր տներից I-ը՝ ուներ 100 սենյակ, II-ը՝ դրանից 20-ով պակաս, իսկ III-ը՝ 10-ով ավելի II-ից: Քանի սենյակ ուներ III տունը:

11. Մի գյուղում անցյալ տարի կար 80 անգրագետ, իսկ հիմա՝ 10 անգամ դրանից պակաս: Քանի անգրագետ գրագետ դարձավ մի տարում:

12. Մի Շենքի կառուցման վրա աշխատում է յին 40 վորմնադիր, դրանցից 30-ով ավելի՝ սևագործ բանվոր, իսկ վերջիններից 50-ով պակաս՝ հյուսն: Քանի հյուսն են աշխատում:

13. Տան I հարկում բնակվողների թիվը 80 են, II հարկում՝ դրանցից 20-ով պակաս, իսկ III հարկում՝ II-ից 2 անգամ պակաս: III հարկում բնակվողների թիվը վերջին են:

14. Քաղաքի № 1 փողոցի սալահատակման վրա՝ աշխատում է յին 100 բանվոր, № 2 փողոցի վրա՝ առաջինից 5 անգամ պակաս, իսկ № 3 փողոցի վրա՝ յերկրորդից 4 անգամ ավելի: № 3 փողոցի սալահատակման վրա քանի բանվոր են աշխատում:

15. Կոլտնտեսության նոր կառուցված գոմերից առաջինում տեղավորվում են 60 յեգ. յերկրորդում՝ դրանից 0-ով ավելի կով, իսկ յերրորդում՝ յերկրորդից 3 անգամ Յպակաս: Յերրորդ դոմում քանի կով են տեղավորվում:

16. Աշկոոպի համար գնեցին 50 ոււրլու տետր և 40 ոււրլու մատիտ: Այդ պիտուէքներէց առաջին որը վաճառվեց 30 ոււրլու: Քանի ոււրլու տետր ու մատիտ մնաց աշկոոպում:

17. Դպրոցն ուներ 2 փեթակ. յուրաքանչյուր փեթակից ստացվեց 40 կիրոգրամ մեղր: Ստացված մեղրը քանի որ կբավարարի, յեթե նախաճաշին աշակերտութեանն որական տրվի 4 կիրոգրամ մեղր:

18. Դպրոցի առաջին խմբերից մեկն ուներ 50. իսկ մյուսը դրանից 10 ոււրլով պակաս փոխառութեան տոմսեր: Յերկու խմբերը միասին քանի ոււրլու փոխառութեան տոմս ունեցին:

19. Աշակերտը փոստից գնեց 10 հատ 10-կոպեկանոց և 5 հատ 20-կոպեկանոց փոստանիշներ: Ինչ արժեքի 10-կոպեկանոց և ինչ արժեքի 20-կոպեկանոց փոստանիշ գնեց նա:

20. Ազնվացեղ հավը տարեկան աճում է 90, իսկ սովորականը՝ 70 ձու: Մի պիտներ 2 ազնվացեղ հավ եր պահում. տարեկան քանի ձու ավել կտանար նա:

1. 10 կիրոգրամ բամբակի թելից պատրաստվում է 100 մետր կտոր: 7 կիրոգրամ թելից քանի մետր կտոր կարելի յե պատրաստեր:

2. 10 կիրոգրամ վոսկրից ստացվում է 6 կիրոգրամ վոսկրի ալլուր, վորը գործ է անվում վորպես պարարտանյութ: Առաջին խումբը հավաքեց 30 կիրոգրամ վոսկր: Վերջան պարարտանյութ կստացվի այդքանից:

3. Յուրաքանչյուր 5 ճագարից կարելի յե 10 կիրոգրամ միս ստանար: Դպրոցն ուներ 50 ճագար: Վերջան միս կստացվի դպրոցի բոլոր ճագարներէց:

4. Աղջիկը 5 տարեկան եր, յեղբայրը կրկնակի, իսկ հայրը տղայից 4 անգամ ավելի: Քանի տարեկան է հայրը:

5. Կոպերատիվ բերին 90 կիլո պտուղ. 20 կիլոն տանձ եր, 30-ը՝ խնձոր, իսկ մնացածն էլ դեղձ: Վերջան եր դեղձը:

6. Առաջին խմբի աշակերտներն ստանում էին 10 որինակ «Հոկտեմբերիկ», իսկ յերկրորդ խմբինը դրանից 6 անգամ ավելի: Քանի որինակ «Հոկտեմբերիկ» էին ստանում այդ յերկու խմբերի աշակերտները:

7. Դպրոցի հոգամասում V խմբի աշակերտները ցանեցին 60 կիրոգրամ գետնախնձոր, իսկ III խմբի աշակերտները՝ դրանից 2 անգամ պակաս: Քանի կիրոգրամ սերմ ցանեցին 2 խմբերը միասին:

8. Դպրոցական հոգամասում VI խմբի աշակերտները ցանեցին 60 մարգ սածիլավոր բամբակ, իսկ IV խմբի աշակերտները՝ 3 անգամ պակաս: Ընդամենը քանի մարգ բամբակ սածիլեցին այդ 2 խմբերի աշակերտները:

9. Դյուղ ուղարկելու համար քաղաքի մի դպրոցի II խմբի աշակերտները հավաքեցին 20 կտոր գիրք, իսկ III խմբինը՝ դրանից 3 անգամ ավելի: Յերկու խմբերը միասին քանի կտոր գիրք հավաքեցին:

10. Դպրոցի I և II խմբերում կար 40-ական աշակերտ: Տարեվերջին հաջորդ խմբերը փոխադրվեցին 70-ր: Քանի աշակերտ մնաց I խմբում, յեթե II-ում մնաց 4-ը:

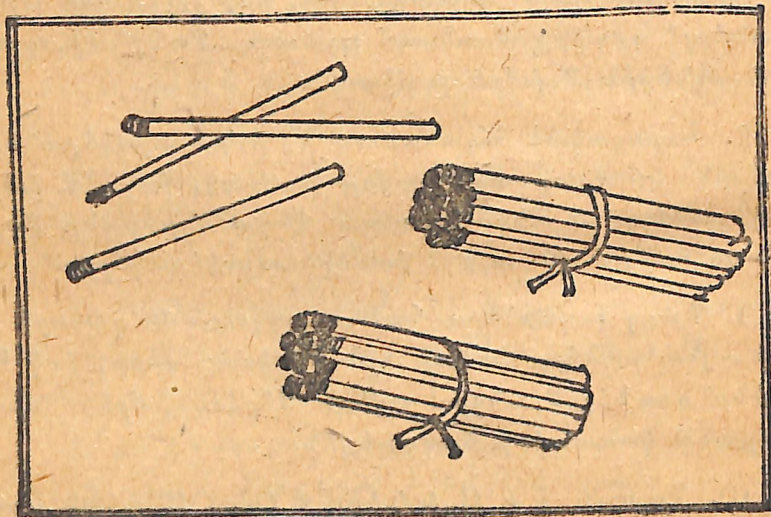
1. Լուցկիները մեկ-մեկ համրեցեք մինչև 50, 60, 70, 80, 90, 100:

2. Լուցկիներով յետ համրեցե՛ք 50-ից մինչև 30

60 40
 70 50
 80 60
 90 70
 100 80

3. Համրեցե՛ք 1-ից մինչև 100:

4. Յետ համրեցե՛ք 100-ից մինչև 1:

5. Քանի լուցկի յեք տեսնում այս նկարում, քանի՞ տասնյակ և քանի՞ միավոր:

6. Նշանակեցե՛ք տասնյակները և միավորները սյու-
 նակներում այսպես.

Տասնյակ	Միավոր	
2	3	= 23

7. Կարդացե՛ք՝ 36, 43, 47, 54, 62, 67, 75, 83, 98:

8. Ցույց ավեք գրքի 37, 45, 58, յերեսները:

9. Գրեցե՛ք թվանշաններով—քսան մեկ, քսան չորս, քսան հինգ, քսան յոթ, քսան յերեք, քսան վեց, քսան ինն, քսան ութ, քսան յերկու: Կարդացե՛ք գրածներդ:

10. Գրեցե՛ք—յերեսուն յերկու, յերեսուն չորս, յերեսուն վեց, յերեսուն յոթ, յերեսուն ինն, յերեսուն հինգ, յերեսուն ութ: Կարդացե՛ք գրածներդ:

11. Գրեցե՛ք—քառասուն յերեք, քառասուն հինգ, հիսուն յերկու, հիսուն վեց, վաթսուն յերեք, վաթսուն վեց, յոթանասուն մեկ, յոթանասուն չորս, յոթանասուն ութ, ութսուն չորս, ութսուն ութ, իննսուն յերկու, իննսուն հինգ, իննսուն յոթ, իննսուն ինն, հարյուր: Կարդացե՛ք գրածներդ:

12. Կարգով գրեցե՛ք.

28-ից մինչև 34
 35 48
 04 76
 57 50
 61 85
 82 95
 93 100

13. Թղթից կտրեցե՛ք 100 տոմս և դրանց վրա կարգով գրեցե՛ք 1-ից մինչև 100.

14. Կարդացե՛ք, ի՞նչ է գրված պատի որացույցին:

15. Ի՞նչ է ք ձեր խմբի բոլոր յերեխաների քաշը և կազմեցե՛ք քաշի տախտակն այսպես՝

Ազգանուն և անուն	Քաշը լսիվ կիրառամերով
1. Հակոբյան Սեդա	22
2. Վարդանյան Գուրգեն	21
3.	

Կազմած տախտակը պահեցե՛ք՝ հաջորդ տարում համեմատելու համար:

16. Չափեցե՛ք ձեր խմբի բոլոր յերեխաների հասակը և կազմեցե՛ք հասակի տախտակն այսպես՝

Ազգանուն և անուն	Հասակը սանտիմետրներով
1.	
2.	
3.	

Կազմած տախտակը պահեցե՛ք հաջորդ տարում համեմատելու համար:

17. Հաշվեցե՛ք.

$20 + 6 =$	$26 - 6 =$
$30 + 5 =$	$25 - 5 =$
$30 + 8 =$	$38 - 8 =$
$40 + 7 =$	$47 - 7 =$
$50 + 9 =$	$59 - 9 =$
$60 + 3 =$	$73 - 3 =$
$60 + 9 =$	$69 - 9 =$
$70 + 5 =$	$75 - 5 =$
$80 + 4 =$	$84 - 4 =$
$80 + 9 =$	$89 - 9 =$
$90 + 2 =$	$92 - 2 =$
$90 + 7 =$	$97 - 7 =$

18. Գրեցե՛ք ու հաշվեցե՛ք.

$30 + 7 =$	$60 + 8 =$
$37 - 7 =$	$68 - 8 =$
$40 + 6 =$	$70 + 3 =$
$46 - 6 =$	$73 - 3 =$
$50 + 5 =$	$70 + 6 =$
$55 - 5 =$	$76 - 6 =$

80 + 6 =	50 + 8 =
86 - 6 =	58 - 8 =
90 + 6 =	80 + 5 =
96 - 6 =	85 - 5 =
90 + 9 =	70 + 7 =
99 - 9 =	77 - 7 =

19. Գտեք անհայտ թիվը.

40 + X = 44	X + 7 = 47
50 + X = 58	X + 8 = 68
50 + X = 56	X + 4 = 74
70 + X = 77	X + 5 = 95

20. Գրեցեք ու հաշվեցեք.

36 = 30 +	60 = 62 -
43 = 40 +	70 = 78 -
79 = 70 +	40 = 47 -
64 = 60 +	90 = 94 -

21. Ծաղկի սածիլների համար աշխատանքի սենյակում պատրաստեցեք ախտակից մի արկղ, վորի յերկարութունը լինը 38 սանտիմետր, իսկ լայնութունը՝ 8 սանտիմետրով գաղտա: Քանի սանտիմետր պետք է լինի լայնութունը:

22. Աշխատանքի սենյակում պատրաստեցեք 3 քանոն, վորոնցից առաջինն ունենա 40 սանտիմետր, յերկրորդը՝ նրանից 2 անգամ ավելի, իսկ յերրորդը՝ յերկրորդից 8 սանտիմետրով ավելի յերկարութուն:

23. Աշխատանքի սենյակում աշակերտները պատրաստեցին I որը 85 ծրար, II որը՝ դրանից 5-ով պակաս, իսկ III որը՝ յերկրորդ որմանից 9-ով ավելի: Քանի ծրար պատրաստեցին III որը:

24. Մի դպրոցի առաջին խումբն ուներ հետևյալ իրերը.

Ան ու ն ը	Քանակը
Գիրք . . .	45
Տետր . . .	54
Մատիտ . . .	80
Գրչակոթ . . .	66
Թանաքաման . . .	28
Գրչածայր . . .	100

Նույն ձևով գուք ել կազմեցեք ձեր խմբի ունեցած իրերի ցուցակը:

25. Մի կոլտնտեսական ուներ 20 հավ և դրանից 10-ով պակաս սագ: Քանի հավ ու սագ ուներ կոլտնտեսականը:

26. Կոմիտեի առավոտյան տալիս եր 10 լիտր իսկյերեկոյան՝ դրանից 3 լիտր պակաս կաթ: Որական քանի լիտր կաթ եր տալիս:

27. Մեքենան որական գործում ե 43 մետր կտոր, իսկ շուխակը՝ ձեռքով դրանից 40 մետր պակաս: Որական քանի մետր կտոր եր գործում շուխակը ձեռքով:

28. Իպրոցում կար 2 առաջին խումբ: Տարեվերջին մի խմբում պարզեատրվեցին 27 հարվածային սովորող, իսկ մյուսում՝ գրանից 7-ով պակաս սովորող: Վերջին խմբում քանի սովորողի պարզեատրեցին:

29. Պարտիզում կար 68 ծառ, վորից 8-ը չորացել եր, կտրեցին. բայց 30 նոր տունկեր տնկեցին: Քանի ծառ յեղավ պարտիզում:

30. Իպրոցի մի խմբից եքսկուրսիայի պետք ե գրնար 38 աշակերտ, բայց գնաց 8-ով պակաս, մյուս խմբից 44, բայց գնաց 4-ով պակաս:

Այդ յերկու խմբերից քանի աշակերտ եքսկուրսիայի գնաց:

31. Հաշվեցեք և նշանակեցեք, թե ամեն խմբից քանի աշակերտ փոխվեց հետևյալ խումբը:

Պումբ	Քանի աշակերտ	Քանիսը մնաց	Քանիսը փոխվեց
I	45	5	
II	42	2	
III	34	4	
IV	33	3	

32. Ամառը դպրոցի գրադարանից ոգտվում եր I խմբից՝ 10-ը, II խմբից կրկնակի, III խմբից՝ 30-ը և նույնքան ել IV խմբից: Ընդամենը քանի աշակերտ եր ամառն ոգտվում դպրոցի գրադարանից:

ԲԱՑՈՒՅԱ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

33. Մետրով չափեցեք դասարանի լայնությունը:

34. Մետրով չափեցեք դպրոցի բակի յերկարությունը:

35. Նույն սարածությունը չափեցեք ձեր քայլերով

36. Աչքի չափով վորոշեցեք յերկու տարեկաների հեռավորությունն իրարից: Ստուգեցեք մետրով:

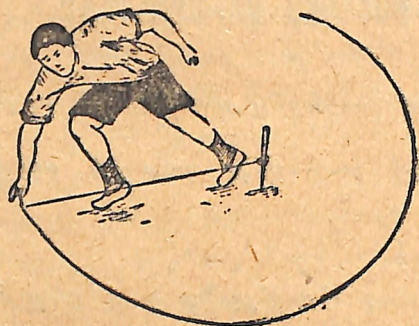
37. Չեզնից մի քանիսը թող մնան տեղերում անշարժ, իսկ մյուսները՝ հեռանան 100 քայլ: Չափեցեք՝ քանի մետր ե ձեր 100 քայլը:

38. Գետնի վրա գծեցեք քառակուսի, վորի ամեն մի կողմը լինի 1 մետր:

30. Գետնի վրա գծեցեք մի ուղղանկյուն, վորի լե-
կարությունը լինի 1, իսկ լայնությունը $\frac{1}{2}$ մետր:

40. Գետնի վրա գծեցեք մի շրջան՝ այս նկարի ձևով:

«Ազգային գրադարան»

NL0259181

ԳԻՆԸ՝ 1 Ռ.
ԿԱԶՄԸ՝ -- 35 Կ.

Ա. Շավարձյան և Լ. Երանյան

Մ Ա Տ Ե Մ Ա Տ Ի Կ Ա

1 ը ո ծ

Գիշ. ՍՏՐ Արմոնի, Զրիվան, 1934 ր. °